

A photograph of a swing set in a park. The swing seat is empty and hangs from two metal chains. The background features a grassy field, tall reeds, and a range of mountains under a warm, golden sky, suggesting a sunset or sunrise. The text 'J.M.KÖHLER' is overlaid at the top in a large, bold, black, distressed font.

**J.M.KÖHLER**

**PRÁZDNÁ MÍSTÁ** 67294

**J. M. Köhler**

# **PRÁZDNÁ MÍSTA**

# **Copyright**

Autor: J. M. Köhler

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2016

ISBN:

978-80-7512-540-8 (ePub)

978-80-7512-541-5 (mobipocket)

978-80-7512-542-2 (pdf)

## KAPITOLA 1

Na co si zřejmě nikdy nezvyknu, je pohled na smrt. Přitom hovořím o paradoxu - jsem policejní poručík a jedna z věcí, která se očekává je, že mě bezvládné tělo nevyvede z míry, nebo alespoň ne tak, aby ze mě nejistota sálala na sto honů. Každá smrt mě ale tak trochu bolí, tam kdesi vzadu, v té ukryté komůrce vlastní dušičky, kterou se snažím před okolním světem všemožně skrývat. Ani nevím, jestli se s tím dokážu někdy v budoucnu popasovat, ale moc velké naděje si stavět nehodlám.

Stála jsem v koupelně jednoho činžovního domu na sídlišti v Praze a hleděla na tělo staršího muže, kterého kdosi umlátíl kladivem. Leželo na prošlapaném světlehnědém PVC, mezi sprchovým koutem a umyvadlem s keramickou nohou, tváří, nebo tím, co z tváře zbylo, směrem k zemi. Krátké tmavé vlasy, místy protkané šedinami, byly slepené lepkavou krví a částičkami mozkové tkáně. Útok na lebku měl devastující následky, jaké jsem už hodně dlouho neviděla. Na okolních umělých nalepovacích náhražkách brčálově zelených obkladaček se nacházelo množství krevních stříkanců, které dávaly jasně tušit, že rány byly zasazeny ve chvíli, kdy oběť ještě žila. Vražedný nástroj, celý od krve, ležel na horním víku automatické pračky, pod ním oranžový froté ručník.

Pomalou jsem se otočila a zamířila předsíní kvýchodu na chodbu. Jednalo se o panelákový byt velikosti dva plus jedna, zařízený tím nejlevnějším nábytkem. Stropy kdysi bíle vymalované, na stěnách tapety pamatující kolaudaci, tísnivý

výhled z velkých oken do okolí. Vlastně teprve na podobných místech si uvědomuji, že se nemám zase tak špatně a že bych si měla některých věcí více vážit.

„Viděla jsi ho?“ oslovil mě jeden z mých partáků, Jan Balíček, kterému na oddělení nikdo neřekl jinak než Balík.

Nenapadlo mě nic smysluplnějšího, než: „Hm.“

Protáhla jsem se mezi techniky a vyšla hlavními dveřmi na chodbu. Tam jsem se zbavila ochranného oděvu, do kterého se musí každý přítomný na místě činu navléci a vyhodila ho do pytle hned vedle výtahu. Přihlouple jsem se zatvářila do kamery zabírající dění na patře, opřela se o železné zábradlí schodiště a pozorovala dva muže z technického oddělení, kterým Balík ve snaze mě co nejrychleji následovat zatarasil cestu.

V celém domě panoval nebyvalý ruch. Lidé postávali na chodbách všech pater, mnozí se nakláněli, aby o nic důležitého nepřišli. Takhle tomu ale bývá vždycky. Zločin lidi nezvykle přitahuje, ale nejraději ho pozorují z bezpečné vzdálenosti, kde jim samotným nehrozí bezprostřední nebezpečí. Já sama ale žádné vzrušení nepociťovala.

Z přízemí se ozvala rána a kabina výtahu se dala do pohybu. Zřejmě další specialisté na místo činu. Když se otevřely dveře na patře, první osoba, která vystoupila, nakopla černý pytel na použitý oděv, čímž vyloudila úšklebky na tvářích mnoha přítomných policistů. Nevím, jestli jsem škodolibá nebo ne, ale ani já se neubránila úsměvu.

„Vysvětli mně, proč ten pytel nechávají před výtahem,“ rozčiloval se Balík. „Vždyť musí být snad každému jasné, že do něj všichni vrazí.“

„Tak proč ho nedáš stranou ty?“ navrhla jsem.

„Od toho tady přece nejsem, ne?“

Také odpověď, pomyslela jsem si a raději nic dalšího nekomentovala.

Náš současný úkol byl zajistit místo činu a já k tomu vyfasovala jako parťáka Balíka. Moje kolegyně Romana Hessová, se kterou jsme tvořily sehraný tandem, trávila odpoledne na rehabilitaci. Během našeho posledního případu ji pachatel zasáhl střelnou zbraní, a i když všechno nakonec dobře dopadlo, docházela stále na cvičení. Stěžovala si, že ji občas bolí rameno a já doufala, že se brzy dá na sto procent dohromady. Přirostly jsme k sobě takovým způsobem, že jsem si svou kariéru u policie nedokázala bez ní ani představit.

Balík zapátral pravou rukou v kapse saka, vytáhl sáček žvýkaček a nabídl mi. Nesouhlasně jsem zakroutila hlavou, on vysypal dva polštářky do dlaně a nacpal si je do úst. Od teďka bude zřejmě za tvrdáka.

„Měli bychom si promluvit s tou majitelkou bytu.“ Zasunul zbytek balení zpět do kapsy. „Nějaká Jiřina. Příjmení si nepamatuju.“

„Mráčková,“ doplnila jsem. Občas si člověk musí přečíst i jmenovku na dveřích.

„Ano, Mráčková.“

„Nevezmeme ji raději k nám?“ přemýšlela jsem.

„Zbytečné. Sedí v autě před barákem. Myslím, že nám nic nového neřekne. Jednoduše hodíme řeč, dohodneme s ní, kdy k nám má přijít a padáme odsud. Tady totiž najdeme akorát starou belu.“

Pozorovala jsem jednu starší ženu v kombiné, jak se opírá o stěnu hned vedle vypínače osvětlení o patro výše. Balík měl zřejmě pravdu. Teoreticky jsme sem ani nemuseli jezdit. Technici by místo zajistili a my bychom mohli studovat materiály od stolu.

Takhle ale naše práce ve skutečnosti nefunguje. Já sama nikdy nepohrdla šancí navštívit místo činu nebo nálezu. Nějakým zvláštním způsobem mě má přítomnost k případu připoutala, cítila jsem sílu, kterou bych nebyla schopna vnímat, viděla věci z jiného úhlu, dokázala si udělat vlastní obrázek a promítat ho zpětně v hlavě. Bez návštěvy inkriminovaných míst bych podobných citů nebyla schopna.

Balík se dal do pohybu a já ho následovala. Zvolili jsme sestup po schodišti, lidé nám ustupovali z cesty a já cítila jejich zvědavé pohledy na zátylku. Jak jsme kolem nich procházeli, mlčeli jako zařezaní. Nikdo neřekl jediné slovo, a když jsem se pokoušela navázat přímý oční kontakt, uhýbali pohledem rychle pryč. Identifikační štítek s mým jménem se mi pohupoval na krku a já si připadala jako malomocná, které se každý štítí.

Mráčková seděla, zjevně otřesená, v dodávkovém voze Ford Transit, který jsme k podobným účelům používali. Stál asi padesát metrů od vchodu do činžáku, na vyasfaltovaném parkovišti, obklopen dalšími houkačkami. Vozidlo upravili naši technici v garážích na něco, co by se dalo popsat jako pojízdná výslechová místnost. Prostor posádky byl důsledně oddělen přepážkou se silným plexisklem uprostřed, v zadní části jednoduchý stůl přišroubovaný k podlaze a pár stoliček. Celý prostor pokrývala nelegální miniaturní kamera zasazená ve stropní části a odposlouchávací zařízení. Záznamové přístroje se nacházely pod sedadlem spolujezdce. Že se jedná o protiprávní jednání, věděli všichni. Nikdy jsme ale nepočítali s tím, že bychom získané informace mohli použít při soudním jednání.

Balík odsunul boční dveře a oba dva jsme nastoupili.

Uvnitř vládlo neuvěřitelné vedro, odhadovala jsem ho na minimálně čtyřicet stupňů, tedy o deset více než venku. Okamžitě ze mě lilo, jako kdybych stála pod sprchou. Vést, byť prvotní výslech v podobných podmínkách jsem považovala za nešťastné.

Měla jsem trvat na převozu k nám. Balíkovi se během vteřiny přilepily vlasy na lebku a začal těžce oddychovat.

„Paní Mráčková, tohle je poručík Sára Hoffmanová,“ ukázal na mě, „která má na starosti tenhle případ. Když dovolíte, rádi bychom si s vámi promluvili. Nejde o oficiální výsledky. Na jeho termínu se na závěr domluvíme.“

Jako by vůbec nereagovala a my usedli naproti ní.

„Paní Mráčková...,“ začala jsem.

„Byl to můj bratr,“ skočila mi do řeči. „Před čtrnácti dny se vrátil z vězení. Neměl kam jít, tak jsem ho zatím nechala bydlet u sebe. Do té doby, než si něco najde.“

Hádala jsem její věk kolem čtyřiceti, i když vypadala nejméně o deset let starší. Měla utrápený výraz, který ženám na vzhledu moc nepřidá. Lehce propadlé tváře, tuctový účes, připadala mi naprosto nevýrazná a odevzdaná. Laciné oblečení, tvář bez známek líčení. Křečovitě svírala plastový kelímek a nepřestávala ho nepřetržitě pozorovat.

„Takže před čtrnácti dny vás bratr, kterého propustili z vězení, navštívil a požádal, jestli u vás může dočasně bydlet?“ ujasňovala jsem si.

Vzdychla, ale oči nezvedla. „Čekala jsem, že k tomu dojde. Věděla jsem, že ho propustí a že nemá kam jít. Neměli ho vůbec pouštět. Měl tam shnit zaživa.“

Po šíji mi stékal nepříjemný pramínek potu a já v duchu souhlasila. Její bratr, Milan Lyso, si odseděl téměř dvacet let za sérii brutálních znásilnění a několik přepadení; už jsem si ani nevzpomínala, jestli nebyl obviněn i z pokusu o vraždu, ale hrůz se v jeho spisu nacházelo dost. Pobytu v detenčním ústavu se legálním způsobem vyhnul. V době vynesení rozsudku tato instituce totiž neexistovala. O jeho propuštění se hodně psalo



v novinách. Titulek „*Stvůra se vrací*“ nebo polemiku nad trestem smrti jsem měla stále v živé paměti. Smůlu pro společnost ukrýval fakt, že své činy spáchal ještě v době, kdy ho za neoddiskutovatelná a prokázaná zvěrstva nemohli poslat na doživotí. Dnes by byla situace jiná.

„Navštěvoval ho někdo?“ chtěl vědět Balík.

„Vzala jsem ho domů jenom pod podmínkou, že nikoho tahat do bytu nebude. To jsem mu řekla hned první den.“

„Takže za ním nikdo nikdy nepřišel?“

„Ale ano. Pár zjevů se u nás zastavilo. Ale dovnitř jsem je nikdy nepustila. Vždycky se sebral a odešel s nimi ven.“

Podívali jsme se s Balíkem na sebe a ona chvíli mlčela. Poté dodala: „Co se dělo, když jsem byla v práci samozřejmě nevím.“

„Nemluvil o těch návštěvách?“ zeptala jsem se. „Neříkal, o koho šlo?“

„Kamarádi. Tvrdil, že jsou to jeho kamarádi. Takže o koho se asi mohlo jednat? Jedině někdo z kriminálu.“

„Budeme potřebovat, abyste se podívala na nějaké fotografie,“ ozval se Balík. „Možná nám pomůžete ty kamarády identifikovat.“

„Paní Mráčková,“ začala jsem opatrně. Vůbec se mi do chystaného dotazu nechtělo, ale tahle otázka musela být vyřčena. „Věděli vaši sousedé, kdo je váš bratr?“

Poprvé zvedla zrak a naše pohledy se střetly. Měla hluboké, temné oči. Cítila jsem její bolest, zoufalství a beznaděj. Předpokládala jsem, že se nikdy ničeho nezákonného nedopustila. Lidé v našem okolí mají ale na věc mnohdy jiný, naprosto zvrácený pohled. Dokážou vás uvrhnout někam na okraj, za pomyslnou hranici lidskosti, do vod opovržení a nenávisti. A ona pro ně byla

vinna. Ano, provinila se tím, že byla sestra jednoho z nejnebezpečnějších sexuálních deviantů naší doby. Vůbec nezáleželo, že s jeho konáním neměla nic společného. Mnohým obyvatelům našeho města postačuje jako pádný důvod holá existence. Pomalu, jakoby váhavě kývla na souhlas a mně se sevřelo srdce.

„Má ještě někdo další klíče od vašeho bytu?“ Snažila jsem se utéci jejímu pohledu.

„Jedny měl bratr. Zámek jsem nikdy neměnila, takže možná můj bývalý manžel. Rozvedli jsme se před pěti lety a on se odstěhoval. Nepamatuji si, jestli mi tenkrát klíče vrátil, ale řekla bych, že ano.“

„Žádné další?“ čmáral Balík něco do poznámek.

„Určitě ne,“ trvala na svém. „Mám bezpečnostní vložku, kde vám udělají duplikáty, pouze když máte takovou tu kartičku a já ji nikdy nepoužila. To vím určitě.“

Vzdychla jsem. Klíče bez autorizační karty jí ochotně udělá každý druhý soukromník a drtivá většina jí nevystaví ani daňový doklad. Jestli Lyso vyrazil do města s cílem vyrobit náhradní klíče, mohl jich mít za hodinu celý tucet. Otázkou zůstávalo, proč by podobné kroky vlastně dělal? Co by tím sledoval? Jedny měl a ty mu bohatě stačily.

„Když jste přišla domů, bylo zamčeno?“ Položila jsem dotaz, na který jsem už dávno znala odpověď. Potvrdila ho několikrát. Já ale chtěla, aby se dostal i do neformálního záznamu pod sedadlem spolujezdce.

Zatvářila se trochu nechápavě. „Ale vždyť jsem vám na tuto otázku už odpovídala. Přišla jsem domů z ranní směny, určitě si pamatuji, jak jsem odemkala a pak ho našla. Hned potom jsem vás volala.“

Kolem vozu projelo pár hlučných školáků na jízdnicích kolech a já se raději nesnažila pátrat, jak se dostali tak blízko přes policejní hlídky kolem našich vozů. Uvnitř vládla tísnivá atmosféra umocněná nesnesitelným vedrem. Čím dříve skončíme, tím lépe.

„Máte někoho, u koho byste mohla pár dní zůstat? Budeme potřebovat váš byt na nějaký čas zabezpečit a ani vy do něho nebudete mít přístup. Snažíme se vždycky tento časový úsek zkrátit na naprosté minimum a já vám slibuji, že ani tentokrát nic neprotáhneme.“

„Zkusím zavolat Mileně,“ pronesla tiše. „Jedné kolegyni z práce.“

Začínala jsem být durch. Triko by se dalo ždímat a po nohách mi stékaly krůpěje potu. Přistoupit na Balíkův návrh uskutečnit počáteční výslech v nelidských útrobach plechové dodávky fungující jako trouba na pečení byla neskonalá hloupost. Ale moje vlastní. Můžu si přičíst vinu sama sobě. Vždyť jsem přece mohla rozhodnout, že se sejdem až u nás. Začínala jsem být na Balíka docela nabroušená a hodlala se patřičně pomstít. Když jsem se na něj podívala, vypadal jako by mu zbývalo posledních pár chvil, než jeho vnitřnosti začnou vřít a on praskne. Nechám ho ještě chvíli dusit ve vlastní šťávě.

„Paní Mráčková,“ otočila jsem zrak zpět k ní, „poručík Balíček s vámi ještě jednou projde všechny detaily, na které si vzpomenete. Pak provede úvodní zápis, který si pečlivě prostudujete a podepíšete. Zároveň s vámi dohodne schůzku u nás na oddělení. Nebude to trvat déle než půl, tři čtvrtě hodiny. Zkuste zavolat té vaší kolegyni nebo vás můžu někam dovézt, až tady skončíte. Já se teď vrátím k vám nahoru, ale kdybyste něco potřebovala, poručík Balíček mě bude okamžitě kontaktovat. A tady je má vizitka,“ podávala jsem jí vlhkými dlaněmi kus potištěného kartonového papíru.

Pustila plastový kelímek a natáhla pravou ruku. Zároveň se naše pohledy podruhé střetly. Vypadala trochu uvolněněji než před pár minutami. Překvapilo mě, že jí nedělá problém to nesnesitelné vedro, které nás obepínalo.

„A přijměte mou upřímnou soustrast,“ dodala jsem.

Zakroutila nesouhlasně hlavou, ale nic neřekla.

Odsunula jsem židli a otevřela boční dveře. Když jsem je zavírala, všimla jsem si, že Balíkův obličej nebezpečně změnil barvu. Hrál nyní rudým odstínem a potoky potu pramenily z každého póru jeho těla. Dobře ti tak, pomyslela jsem si. Můžeš si vzít další žvýkačku.

Zamířila jsem ke svému vozu, dálkou otevřela zámky, nastoupila a nastartovala. Knoflík klimatizace putoval do krajní polohy, větráky přidaly zlověstné hučení. Natáhla jsem se na zadní sedadlo pro plastovou láhev s minerální vodou a vystoupila. Motor dál běžel, já otevřela lahev, párkrát si lokla vlažné vody a pak ji otočila nad hlavou a nechala vytékat na propoceně vlasy. Moje nálada klesala k bodu mrazu. Připadala jsem si jako účastnice miss mokré tričko, Romana by si určitě rýpla, že se neadekvátně předvádím a jako policistka pobuřuji okolí. V duchu jsem jí tu rehabilitaci vlastně i záviděla. Pravou rukou jsem si prohrábla mokré mikádo, otevřela zadní dveře a odhodila prázdnou lahev zpět na sedačku. Když jsem nastoupila za volant, chladný proud vzduchu mrazivě zpracovával mé tělo, až jsem se po chvíli otřásla. Ale pocit byl příjemný. Vyndala jsem klíček od zapalování, zaklapla zámky a vydala se zpět do domu.

Účastníci policejního představení na chodbách dál trpělivě vyčkávali příchodu senzační zprávy, která ne a ne dorazit. Pár obličejů bylo evidentně unavenějších, žena v kombiné vedle vypínače ale zářila energií. Zastavila jsem se u technika, který klečel vedle vchodových dveří a štětečkem nanášel prášek na zámek.

„Máme něco nového?“ zeptala jsem se.

Zvedl hlavu, ale nenechal se mým mokrým trikem vyvést z rovnováhy.

„Zatím všechno čisté. Není tady vůbec žádné poškození. Buď to měl vlastní klíče, nebo ho musel někdo pustit dovnitř. Když pak odcházel, mohl zamknout klíčem, který našel uvnitř.“

„Hm, i tak díky,“ pokývala jsem hlavou.

„Sáro,“ vynořil se ze dveří František Čermák, soudní lékař, se kterým jsme často spolupracovali.

„Františku,“ zareagovala jsem zoufalým tónem a zamířila k němu.

Chytl mě za rameno a táhl k oknu na patře. Tam si mě změřil přísným pohledem od hlavy až k patě a řekl: „Vedro, co?“

Pokusila jsem se vyloudit úsměv, ale spíše se mi podařilo trapně podtrhnout svůj dokonalý vzhled.

„Víš, o koho jde?“ kývl hlavou směrem k bytu.

„Lyso,“ vzdychla jsem.

„Ano, Milan Lyso. Symbol toho, co všechno může policie zpackat.“

Nechtěla jsem se přít. Tradovalo se, že policie mohla Lysa dopadnout mnohem dříve a zabránit tak dalším ohavným činům. Proč se tak ve skutečnosti nestalo, byla pro mou maličkost otázka pouhých spekulací. Já tenkrát studovala na právnické fakultě, a kdyby mně někdo řekl, že skončím jednoho dne u policie a kdosi jako Milan Lyso mně zkříží cestu, nevěřila bych mu ani nos mezi očima. Potřebovala jsem Čermáka dostat pryč z oblasti skeptických myšlenek a vrátit ho do současné reality. Natáhla

jsem ruce a začala mu upravovat uzal na tmavé kravatě, kterou tak rád nosil. Sklonil hlavu, jako by se chtěl přesvědčit o tom, co dělám, ale pak ochotně napružil hrud'.

„Viděla jsi ho?“ zeptal se.

Dnes už podruhé stejný dotaz. „Ano, dostalo se mi blaženého potěšení spatřit zbytky mozkomíšního moku na stěnách. Od snídaně jsem po ničem jiném netoužila.“

Ignoroval mou poznámku a zamyšleně pokračoval: „O příčině smrti není pochyb. Všechno ti samozřejmě pošlu v písemné formě, ale budeš si muset chvíli počkat. Máme teďka docela dost práce. A potom se mi tam pár věcí nezdá a rád bych si něco nejdříve ověřil.“

Zpozorněla jsem. Vázanka byla hotova. „V jakém smyslu?“

„Všimla sis krku?“

Zakroutila jsem hlavou. „Byla jsem jenom ve dveřích, dál jsem se s ohledem na svůj žaludek neodvážila. Co má s krkem?“

Pravou rukou si promnul hladce oholenou bradu. „Jsou tam jasně viditelná zhojená zranění. Strangulační rýha.“

Informace mě zaskočila; samozřejmě že jsem se neskláněla nad tělem a nepátrala. I když jsem ho pozorovala zhruba ze dvou metrů, ničeho jsem si nevšimla.

„Oběšení?“ špitla jsem nesměle.

V takovém případě je rýha šikmá, v přední části krku nejhlubší, na týlu oběti neznatelná, vše ale závisí na dotažení uzlu. Lyso ležel obličejem k zemi, logicky jsem tedy nebyla schopna zranění zpozorovat.

„Ne,“ zakroutil hlavou. „Škrčení. Rýha je souvislá, tenká. Odhadoval bych drát, silný rybářský vlasec nebo něco podobného.“

Jako soudní lékařka bych stála za starou bačkoru, nerozpoznala bych pravou končetinu od levé. Ale já jí ani nebyla, naštěstí.

„Lyso seděl téměř dvacet let. Myslíš, že může rýha pocházet z výkonu trestu?“ vyzvídala jsem.

„Podle zhojení určitě. Byl venku, pokud se nemýlím, dva týdny. Takže ano, zcela jistě musí pocházet z jeho vězeňské kariéry.“

„Je možné, že by taková poranění dokázal utajit před vězeňským personálem? Že by o nich nikde nebyl žádný záznam?“

„O tom, Sáro, dost silně pochybuji. Vyžádám si ale kompletní dokumentaci a pak uvidíme. Zatím nebudeme malovat čerta na zeď.“

„Ne. Toho už za nás namaloval někdo jiný.“

„Sáro, všechno dobře dopadne.“ Poplácal mě s úsměvem po rameni. „Vyrazím. Čekají na mě pacienti. Sice už mi nikam neutečou, ale vedení vykazuje v poslední době značnou míru nedočkavosti.“

Pozorovala jsem, jak mizí po schodišti dolů, s černou brašnou v levé ruce. Měla jsem ho ráda. Byl pro mě jeden z těch, na které se mohu spolehnout, jeden, o kterém jsem byla bytostně přesvědčena, že by mě nikdy nepodrazil. Poté, co mu před lety zemřela manželka na rakovinu, uzavřel pečlivě vnitřní svět před okolím; změnu jsem však chápala. Byla jsem sama na sebe hrdá, že jsem mu tenkrát mohla stát po boku a tiše sdílet jeho žal.

Dveře výtahu se rozlétly a Balík druhým krokem nakopl černý pytel stále stojící v cestě.

„Co tady sakra...“ zavrával. „Nemůže někdo dát ten pytel stranou, proboha?“ Shýbl se a postavil povalený igeliták. Nikdo si ho ale nevšímal, on se rozhlédl a vyrazil ke mně. „Nevím, proč si mě tam nechala smažit.“ Zastavil se a nadhodil ukřivděný výraz. „Málem jsem vypustil duši.“

„Říkala jsem ti, že jí máme předvést k nám. Tak nevím, na co si stěžuješ.“

„Hm,“ ušklíbl se kysele. „Nicméně máš všechno hotové. Dám ti zápis do složky, můžeš si ho později přečíst. Pro Mráčkovou nakonec přijela ta kamarádka i s manželem.“ Chvíli mlčel, koukal do země a pak dodal: „Já musím padat. Matka má dneska narozeniny. Rád bych ještě něco koupil, tak se doufám nebudeš čertit, když zmizím trošku dřív.“

Sláva! Konečně jsem pochopila. Tak o tohle ve skutečnosti šlo. Proto jsme se nemohli zdržovat převozem Mráčkové k nám na služebnu. Jenom jsem skutečně nechápala, proč mi o tom nic neřekl. Mohla jsem přece všechno zařídit sama. Já netrvala na podmínce, vyslýchat ji společně.

„Tak mamku ode mě pozdravuj,“ utrousila jsem otráveně.

„Vyřídím.“ Zhluboka se nadechl. „Tak já jdu, jo?“

Dalších dvacet minut se nic nedělo. Lidé přicházeli, odcházeli a černý vak stále trůnil na svém místě. V jednu chvíli se objevili čtyři zřízenci s pytlek na mrtvoly a zamířili opatrně k východu. Milan Lyso se vydával na jednu ze svých posledních cest. Do ústavu soudního lékařství. Celá naše společnost si zatleská nadšením. Sice všechno pokazila tím, že Lysa vůbec pustila na svobodu, ale nic významného se vlastně neodehrálo, za branami věznice tolik kyslíku spořádaným občanům nevydýchal. Našel se někdo, kdo všechny omyly nedokonalého justičního systému napravil. Dokonce jednou provždy.



## KAPITOLA 2

Procházet spis Milana Lysa bylo jako brodit se po kolena v lidském bahně. Odvezla jsem ho domů, povečeřela studenou obloženou mísu, připravila břečku ze svého nového kávovaru, který jsem si pořídila k narozeninám a vrhla se do četby životního osudu jednoho pošahance.

Lyso odstartoval kriminální kariéru rok po revoluci, jednoho slunného červencového odpoledne. Jako údržbář v dnes již neexistující továrně na opravy kolejových vozidel na Smíchově přepadl, řádně posilněn alkoholem, Janu Hornovou. Osmnáctiletá mladá dívka neměla nejmenší šanci brutálnímu útoku zabránit. V té době Lysa zajímaly především peníze, hodinky a šperky. Podle seznamu odcizených předmětů a hotovosti tedy velkou díru do světa neudělal. Poškozená vše řádně ohlásila na nejbližší policejní stanici, podrobila se na přání rodičů důkladné lékařské prohlídce a dál se nic převratného neudálo. Pachatel neznámý.

Finančně na tom byl asi bídně, za dalším přilepšením totiž vyrazil za pouhé dva dny. Dle výpovědi poškozené, teprve sedmnáctileté Moniky Prosové, z něj tentokrát nebyl cítit tak příšerně chlast. Samotný útok byl však mnohem surovější a cílenější. Zatím pořád šel jenom po penězích a všem, co se dalo snadno zpeněžit v zastavárně. Hlášení tehdy přijala službukonající veteránka na jiném policejním obvodu. Nikoho nenapadlo spojit oba případy dohromady.

A nikoho podobná dedukce neozářila ani o měsíc později, kdy z povrchu zemského zmizela Šárka Hromadová, trvale hlášená k pobytu na Praze 5. Středoškolačka navštěvující gymnázium uprostřed Prahy naplánovala společný mejdan se spolužáky na nadcházející víkend, rozloučila se, nastoupila do tramvaje a od té doby ji nikdo neviděl. Veškeré pátrací akce tehdy selhaly a Šárka byla prohlášena za pohřešovanou. Jedna z prověřovaných hypotéz dokonce fantazírovala o odchodu s milencem do ciziny. Tak trochu jsem nechápala, když podle výpovědí spolužáků žádného chlapce, potažmo zahraničního milence neměla, jak vyšetřovatel k této verzi vlastně došel. Ze spisů nic patrné nebylo. Uběhly asi dva měsíce a jeden rybář vyrazil do obtížně přístupného terénu nedaleko Šárčina bydliště. Nalezl její tašku, opodál i kabelku. Výjezdovka tam tenkrát pročesala celé okolí, ale nic dalšího se objevit nepodařilo. Pátralo se i po případném hrobu v okolní zemině. Bezvýsledně. Jedinou stopou tak zůstal průkaz totožnosti uvnitř její kabelky a na něm dvě sady latentních otisků. První se podařilo díky zajištěným otiskům z jejího bydliště ztotožnit se Šárkou a druhá zůstávala dlouhou dobu nevyřešeným otazníkem. Mělo uběhnout ještě hodně vody, než se zjistí, že otisky patřily Lysovy. A přitom stačilo tak málo. Na oddělení v Táboře, necelých sto kilometrů od Prahy, figurovaly jeho otisky v případě násilného vniknutí do zaparkovaného vozidla. Lyso vystupoval v tomto případě jako svědek, což mě pobavilo. Zadrželi ho přímo na místě činu. Údajně stál u vykradeného vozidla pouze ze zvědavosti, a když se nakláněl nad rozbitým bočním okénkem, nechtěně se dotkl karoserie. Uvnitř jeho otisky nebyly nalezeny, a jelikož se pravý pachatel doznal a ve své výpovědi označil Lysa za někoho, koho v životě neviděl, zapadly daktylky v zapomnění. I když existovalo podezření, že všechno neproběhlo tak, jak se nakonec soudu předložilo, díky selhání jednotlivce, což byl termín, který později použil tiskový mluvčí, Lysova stopa zapadla. Při jednom z mnoha výslechů nakonec doznal, že se s pohřešovanou pravděpodobně sešel. Prý se mu ale nepředstavila jako Šárka ale Jana. Ten den, kdy zmizela, ji neviděl. Vlastně si už vůbec

nevzpomínal, jak inkriminované odpoledne trávil. Přítomnost svých otisků na Šárčině průkazu vysvětlit nedokázal. Žádní svědkové, nic. Šárka samotná ani její tělo nebylo do dnešního dne objeveno.

Tři týdny po jejím zmizení ale někdo vykradl dům, kde bydlela. Nemusel být ani žádný expert na zámky, měl totiž klíče, které v její kabelce při pozdějším nálezu chyběly. Jako pachatele označil vyšetřovatel dva cizí státní příslušníky, jejichž trestní rejstřík v domovině měřil několik kilometrů. Bohužel ani o nich už nikdo nikdy neslyšel. Přímou spojitost Lysa se zmizením Šárky se nikdy nepodařilo věrohodně prokázat, zbylo pouhé vtíravé podezření.

Samotný Lyso se ale začal měnit. Už neriskoval a začal vyhledávat potenciální cíle spíše v okrajových čtvrtích Prahy. Rád cestoval pozdními spoji, stával se z něho zlověstný noční pták. Loupežná přepadení se krůček po krůčku měnila na sexuální ataky. Jak běžel čas, dostával stále více kuráže. V době největší eskalace dokonce používal i různé pomůcky. Při pomyšlení, co musely ty ženy prožívat, se mi udělalo málem nevolno. Pokud se mu ale něco líbilo, nepohrdl. Výčet obětí byl neuvěřitelný.

Na podzim následujícího roku probíhala akce „*Dobrák Lorenc*“, jejímž cílem byla likvidace prodeje kradeného zboží přes zastavárny. Lyso stál v nesprávnou chvíli na nesprávném místě. Zrovna když se snažil udat náramek jedné z obětí, vpochodovalo do krámků komando a stal se na naše poměry neuvěřitelný zázrak. Jeden z přítomných zasahujících policistů náramek poznal a nad Lysem spadla pomyslná klec.

Ale první vyhrání z kapsy vyhání. Lyso vyfasoval obhájce ex-offo, Stanislava Neumanna, kterému se díky jeho účesu přezdívalo „Pudink“. Zatímco policie trpělivě zvala poškozené dívky a trávila čas identifikací, Pudink vyrazil s neotřelou teorií, že Lyso dostal náramek od svého kamaráda, který mu dlužil jistý obnos. Policie tedy zorganizovala Lysův převoz z vazební věznice, aby sestavil

počítačový identikit, protože si na svého známého pamatoval, jak uvedl, „pouze mlhavě“. Výsledek připomínal mračícího se mimozemšťana, kterému chyběly snad jen dvě anténky na hlavě. Policejní šťára na ubytovně, kde trávil poslední dva měsíce, nevnesla do případu žádné světlo. Rýsovala se myšlenka, že měl všechny kradené předměty poschovávané někde jinde, pro policii na neznámém místě. Za poslední kalendářní rok pětkrát změnil ubytovnu, ale ani výslechy osob pohybujících se v daných lokalitách nepřinesly nové poznatky. Pudink vyrazil do protiútku a podal stížnost proti oprávněnosti vazby. Ta přistála na stole okresního soudce, který byl znám svou výřečností a nikdo mu neřekl jinak než „Kecal“. Neuplynulo ani dvacet čtyři hodin a Lyso vystavoval svou tvář podzimmím paprskům před vazební věznicí. Za rohem ho pozorovala policejní hlídka, která přísahala, že ho nespustí z očí. Poslední, co ten den zaznamenali, bylo, že zamířil na Václavském náměstí do podchodu. A pak už nic.

Následující den dorazily výsledky srovnávacích testů DNA, které se nacházely tehdy v plenkách. Potvrdily vše, co policisté předpokládali. Lyso byl jejich muž. Následovala nevybíravá mediální přestřelka mezi policejním prezidentem a Kecalem, kde se propíralo špinavé prádlo za posledních pár let naráz. Řada politiků se postavila na Kecalovu stranu, pár lidem u policie bylo vysvětleno, že „takhle tedy ne“, a Pudink se rozhodoval, jestli stráví Silvestra v Paříži nebo Barceloně. Lyso byl zařazen na seznam hledaných a zvláště nebezpečných zločinců, v Praze se od té doby nic nestalo a všichni mohli spokojeně rozbalovat dárky pod stromečkem.

Druhý týden v lednu se ztratila první dívka v Ostravě. Nejdříve se policisté domnívali, že se naštvála na svého otce, který se potýkal s alkoholem, práskla dveřmi a vyrazila vstříc lepším zítřkům. Když se ale po týdnů dostavila zoufalá matka další dívky a oznámila její zmizení, začala na místním oddělení doutnat pochybnost. Za další dva týdny se přetavila v tíživou jistotu, to když zmizela po cestě ze školy sedmnáctiletá Iva. Modus operandi

ale neseděl. V Praze se dívky mimo Šárky neztrácely, nicméně někoho v Ostravě napadlo kontaktovat původní vyšetřovatele a vyžádat si kompletní spisový materiál. Následoval nekonečně dlouhý měsíc, policie se neměla čeho chytit, informátoři přísahali, že nevědí vůbec nic, smogová situace ochromila celý region a majoru, který měl tenkrát případ na starosti, přibývala každým dnem další hluboká jizva na srdci. Začal si moc dobře uvědomovat, že pokud se neztratí další dívka, nepohnou se ani o píd'. A ani tahle ztráta ještě nemusela znamenat obrat k lepšímu.

Devatenáctiletá Simona se ten únorový podvečer pohybovala nedaleko lesního porostu za rodinnými domky jedné okrajové čtvrti Ostravy. Když Lyso ze svého úkrytu zaútočil, nestačila si ani uvědomit, co se děje, než ji srazil prudkou ranou k zemi. V tu chvíli zpoza stromů vystartoval Simonin miláček Artur, německý ovčák velikosti malé stodoly a nevypadal zrovna přívětivě. Lyso ten večer skončil pod přísným dohledem policie na jednotce intenzivní péče a Pudink veřejně prohlásil, že to byla od Simony vrcholná nezodpovědnost, sundat Arturovi košík a že bude zvažovat podání žaloby za ublížení na zdraví z důvodu nedodržení odpovědnosti chovatele zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku.

Vyšetřování pokračovalo další rok, na jehož konci byl Lyso obviněn z mnoha trestných činů, u dalších chyběl důkazní materiál a zbylo pouze podezření. Od soudu odešel s téměř dvaceti lety. Pátrání po třech dívkách z Ostravy oficiálně neochabovalo, ale každý tušil, že pokud Lyso sám nepromluví, je šance na úspěch minimální.

Jako poslední byl učiněn pokus infiltrovat Lysovi na celu spoluvězně, který by se z něho pokusil vytáhnout pár informací. Akce skončila naprostým fiaskem. Lyso mu namluvil, že těla dívek ukládal na hřbitovech do již existujících hrobů. Vybíral si prý ty nedávno zasypané. Spustil tím nevídanou akci, kdy bylo postupně po celé Moravě exhumováno více jak sto těl, bez jakéhokoli

výsledku. Nakonec šéfovi policie v Ostravě došla trpělivost a vlétl do věznice s ostrahou. Lyso se mu do očí vysmál a prohlásil, že si vše vymyslel, protože informátora odhalil.

Uběhlo pár let a pro Kecala s Pudinkem si došla zásahovka z oddělení pro potírání korupce. Pudink se po několika měsících sice vykroutil, ale Kecalovi napařili sedm let nepodmíněně.

K mému úžasu byl k závěru připojen psychologický posudek Lysa, ve kterém se uvádělo, že existuje možnost zdařilé převýchovy.

Znechuceně jsem odhodila spis na pohovku, tedy tu část, kterou jsem držela v ruce. Celý jsem ho ani neunesla. Do auta jsem šla dvakrát.

Blížila se půlnoc a já váhala nad další porcí kofeinu. Chvíli jsem na balkóně pozorovala noční oblohu a přemýšlela, jak velká nenávist musela v někom dřímat, že dokázal čekat takovou dobu, než Lysovi definitivně vyjasnil své názory.

## KAPITOLA 3

Když zazvonil budík, měla jsem sto chutí zamáčknout horní tlačítko a zůstat v posteli. Deset minut jsem civěla do stropu, neschopna dalšího pohybu a přesvědčovala sama sebe, že dnešek bude určitě lepší než včerejší setkání s Lysovou lebkou, která vypadala, jako by po ní přešel buldozer. Nakonec mě z vodorovné polohy vyhnal hlad, který o sobě dával nepříjemně vědět pomocí různých zvukových variací.

Bosky jsem vyrazila do kuchyně, z lednice vytáhla balení toustového chleba a ve skřínce zpozorovala zaručeně domácí marmeládu z farmářského trhu, který jsme v létě s Romanou navštívily. Nastartovala jsem toaster, chvíli pozorovala opékající se plátky a pak zamířila hledat kousek sýra a zeleniny.

Už se pomalu blíží k věku, kdy bulvární časopisy straší své čtenářky nekontrolovatelným usazováním tuků v těch nejchoulostivějších partiích. Zatím jsem tedy nic podezřelého nezpozorovala, ale i s tím autoři podobných článků počítají. Zkáza totiž dorazí znenadání a bude mít nepředstavitelné následky. Vaše okolí vám nic nenaznačí, nikdo se přece před vás nepostaví a nepochválí, že máte dneska zase o nějaké to kilo navíc. A jak se krásně vaše pozadí kulatí!

Já se v tomhle směru budu muset spolehnout sama na sebe. Po rozvodu před pár lety jsem zůstala sama a tak nějak se mi nedařilo nový vztah navázat. Vlastně co navázat? Mně se nedařilo ani potkat byť i potenciálního kandidáta. V mém okolí jsou všichni

šťastně ženatí, s hromadou capartů, nebo patří mezi takové existence, že bych se styděla s nimi projít kolem veřejných záchodků. Jsem pravděpodobně komplikovaná osobnost s ještě komplikovanějším povoláním, dokonale odrazujícím mužnou část populace. Koneckonců, co chcete od poručíka na vraždách a ještě ke všemu blondýny s téměř ideální figurou? Romana právě můj vzhled považovala za největší kámen úrazu. Tvrdila, že se mě opačné pohlaví bojí. Rádi se podívají, rádi popustí uzdu představám, ale doma by takovou partnerku mít nechtěli. Necítili by se ve své kůži. No a proklaté zaměstnání nasazuje všemu korunu. Příjemná večere při svíčkách a romanticky laděný rozhovor o rozkládajících se mrtvolách nad sklenkou červeného? Uf!

Vzdychla jsem, naaranžovala na talíř snídani a se sklenicí pomerančového džusu zamířila do koupelny. Po dvaceti minutách jsem jako vyměněná osoba stála před otevřeným šatníkem a posouvala zleva doprava jedno ramínko za druhým. Pakliže se dalo alespoň trochu věřit údajům z meteorologické stanice, která visela v předsíni, bude dneska stejný hic jako včera. S Romanou jsme se dohodly, že navštívím plzeňskou věznici, kde Lyso trávil poslední léta trestu, zatímco ona se hned po ránu pustí do sestavování žebříčku našich kandidátů na cenu „*Pan spravedlivý roku*“. Zvolila jsem džíny, ve kterých se budu pařit a červenobíle pruhované triko s krátkými rukávy. Chystala jsem se do míst, kde si nemohu dovolit vypadat příliš vyzývavě.

Cesta mi trvala skoro hodinu a půl. Na dálnici jsem třikrát stála v zácpě kvůli nutným opravám vozovky, které se s neodbytnou pravidelností opakovaly již několik let. Novináři probírali uzavírky skoro v každém vydání, ale cestáři sršeli neoblomností. V právě probíhající ekonomické krizi byly státní peníze vítanou vzpruhou pro skomírající stavební průmysl. Naladila jsem oblíbenou zpravodajskou stanicí a snažila se přemluvit trpělivost, aby mě brzo neopustila. Měla jsem určitou časovou rezervu, ale ztratila ji



tím, že jsem zapomněla včas odbočit a pak bloudila Plzní ve snaze trefit správné místo. Dorazila jsem jen tak tak.

Věznice Plzeň neboli „Bory“, jak se všeobecně přezdívalo tomuto komplexu budov, spatřila světlo světa někdy koncem devatenáctého století, jako trestnice pro velmi těžké zločince. Kapitolu samu pro sebe skýtala padesátá léta, kdy vedení převzalo pár sadistických jedinců a vytvořili zde doslova peklo na zemi. Během této doby se s tichým souhlasem vládnoucí garnitury bilo, mučilo a vraždilo jako na běžícím pásu. V té době jsem ještě nebyla na světě a vlastně tehdejší dobu vůbec nechápala. Jak mohl stát podobná zvěrstva dopustit, v kterém koutě spala spravedlnost, co hnalo tyto bestie v lidském těle kupředu? Ve jménu jakého náboženství, víry nebo pomatené demagogie ukrutnosti páchali? Když navštěvuji podobná zařízení, zvláště mě mrazí v zádech. Nejsme zdaleka tak dokonalí, jak se nám někteří snaží namluvit a mnozí z nás mají své pomníky, na které by nejraději zapomněli.

Hlavní budova je postavena do tvaru osmicípé hvězdy s vyvýšenou kupolovitou střechou uprostřed. Zaparkovala jsem na prostranství vedle vstupní brány, nadechla se a vyrazila. Následoval tunel na detekci kovů, osobní prohlídka prováděná mlčenlivou ženou kolem třícítky a dlouhá chodba s nepříjemně pronikavým zápachem dezinfekce. Zástupce velitele, pětapadesátiletý vitální major Doubrava čekal ve svých šestatřiceti metrech čtverečních.

„Á, poručík Sára Hoffmanová. Hrozně rád vás poznávám,“ potrásl mně vzprímeně pravicí. „Moc jsem o vás slyšel.“

„Doufám, že jen pozitivní informace.“ Pokusila jsem se o příjemný kukuč - snaha navodit přátelskou atmosféru.

„Jiné bych ani neposlouchal. Posadíme se?“

Položila jsem kabelku na konferenční stůl a zapadla do koženkové pohovky světlehnědé barvy. Za zády mi visel obrovský

obraz zdejšího zařízení v masivním rámu s imitací zlata, do oken se vtíraly paprsky teplého slunce a překvapilo mě ticho, jaké tu vládlo. Okno bylo pootevřené, skleněná výplň lehce pokryta neposedným prachem, ale žádné zoufalé výkřiky se nekonaly. Přesto jsem se necítila v optimální formě.

Doubrava zápasil s rychlovarnou otlučenou konvicí. Měl mohutné vysoké tělo, ale na tvrdáka příliš laskavý obličej. Krátký řídnoucí střih, brýle zastrčené v levé kapse saka, trochu nemotorné pohyby. Když se blížil se dvěma šálky kávy, lehce se mu trásly ruce. „Prý máte ráda po ránu rozpustnou. A do velkého hrnku.“

„Aha,“ podivila jsem se. „A kdopak byla ta starostlivá duše, která vám tohle prozradila?“

„Nezlobte se na ni.“ Usedl naproti mně. „Volal jsem k vám a hovořil s poručíkem Hessovou. Chtěl jsem si jen potvrdit termín naší schůzky.“

Jak jinak, pomyslela jsem si. A že by mně dala Romana vědět ji ani nenapadlo.

„Cukr prý nemusíte,“ pousmál se a vhodil do svého šálku dvě kostky.

Usmála jsem se i já a doufala, že se za chvíli nedozvím číslo svojí podprsenky.

„Tak jak se v té vaší Praze máte?“ Pomalu míchal lžičkou kolem dokola.

„Abych řekla pravdu, už jsme se měli lépe. Když jste tak dobře informován, asi tušíte, proč jsem tady.“

Chvíli si mě prohlížel, měl zajímavé zelené oči. „Možná se vám budu zdát cynický,“ odložil lžičku na podšálek, „ale lítost necítím. Snažím se vždycky co nejpodrobněji seznámit s případem každého

odsouzeného, který k nám nastoupí do výkonu trestu. A že jsem jich za ta léta, co tady sloužím, četl hodně. Lyso byl jiný. Ani nezáleží na tom, že měl IQ na nezvykle nízké úrovni, on nepatřil mezi lidi, byl jako z jiné planety. Představoval živoucí lidskou obludu. Osobu nehodnou života mezi slušnými, poctivými občany. Samozřejmě že neschvaluji vraždu. Ale jestli ji někdo vykonal zrovna na Lysovi, špatný spánek z toho mít rozhodně nebudu.“

„Chápu.“ Nepřestávala jsem ho pozorovat, působil vyrovnaně. „Včera večer jsem procházela narychlo jeho spisový materiál a musím přiznat, že se mi neusínalo zrovna nejrůžověji. Ale jsem policistka a mojí prací je bránit spravedlnost, byť takový postoj v kontextu s Lysem může někomu připadat směšný. O tento případ jsem si neřekla, vyšla na mě prostě řada. Věřte, že kdybych si mohla vybírat, vrhnu se raději střemhlav do něčeho jiného. Každý krok budu muset zvažovat desetkrát. A párů očí, které bedlivě sledují každý můj pohyb, je mnohonásobně více.“

„Ano, těžkosti provází každé povolání, zejména policejní.“ Upil z šálku a opatrně ho položil zpět na podšálek, kde se rýsovala kávová kružnice uprostřed. „Lyso si u nás odseděl posledních pět let. Převezli ho z Valdic. Nevím, jestli jsou vám dostatečně známy okolnosti valdické kauzy, jednalo se o pašování omamných a psychotropních látek do areálu věznice.“

Přikývla jsem.

Vězeňská služba společně s policií začala před šesti lety podrobně monitorovat aktivity skupiny dozorců ve Valdicích. Po sedmi měsících rozkryli důmyslnou síť obchodu se vším, po čem odsouzení touží. Pokud jsem si dobře vzpomínala, nepodařilo se jim do tamního zařízení propašovat snad jen zástupkyně nejstaršího řemesla. Žijeme ve světě, kde vládnou především peníze a tohle motto si vzalo pár bachařů za své. Následovalo rozsáhle zatýkání, domovní prohlídky, životy převrácené vzhůru nohama. Většina odsouzených mlčela, jako by ztratila hlasivky. Ale

objevilo se pár jedinců, kteří přispěli svou troškou do mlýna. A jeden z těch nejaktivnějších byl právě Lyso. Cítila jsem z jeho chování formu osobní pomsty. Bylo o něm známo, že mezi oblíbence zrovna nepatřil.

„Pár odsouzených včetně Lysa tenkrát drželi během vyšetřování na odděleném místě,“ podotkl Doubrava. „Až do případu Handrla.“

I na něj jsem si pamatovala. Odsouzený recidivista Handrla vyrazil s koštětem v ruce poklidit místní záchodky. Našli ho s dřevěnou násadou zaraženou do zadní části těla tak, že si potřhal střeva. Než dorazila pomoc, zemřel. Oficiální závěrečná zpráva tehdy hovořila, že se chtěl sexuálně vzrušit a ztratil nad svým počínáním kontrolu. Neexistoval žádný svědek a soudní pitva neprokázala cizí zavinění. Případ byl uzavřen jako nešťastná náhoda. Vyšetřující tým ale neskrýval nefalšované zděšení. Během čtyřiaadvaceti hodin byl zbytek práskačů rozvezen rozkazem vězeňské služby do jiných zařízení.

„Ano, vzpomínám si,“ přikývla jsem. „Jak Lyso zapadl do místních poměrů?“

Pomalou pokrčil rameny, jako by hledal vhodná slova. „Musíte si uvědomit, že podobný druh lidské osobnosti nebude populární asi nikde. A nebyl ani u nás. Celý kolektiv, který měl na starosti patro, kde byla pro něj přichystaná cela, prošel tenkrát narychlo speciálním školením ještě před jeho příjezdem. Snažíme se u nás konfliktům aktivně předcházet. Ale nikdy nemůžete být na všech místech. Zhruba před dvěma měsíci jsme tu měli jeden incident.“

Zpozorněla jsem a opatrně připomněla: „V jeho spisech nic není.“

Sklopil oči. „Probíhalo pouze interní vyšetřování, které se do vašich složek nedostane,“ odušil téměř omluvně. „Při běžné

prohlídce objevil vězeňský lékař, doktor Spytihněv Nováček, hojící se strangulační rýhu.“

Proboha, Spytihněv. Za takové jméno bych rodiče asi nenáviděla.

„Lyso se pokusil o sebevraždu oběšením?“ zeptala jsem se záměrně. Čermák hovořil o škrcení.

„Strangulační rýha nemusí vzniknout pouze při pokusu o sebevraždu. A potom, proč by se o ni pokoušel? Chybělo mu pár neděl do propuštění. A on si čas moc dobře uvědomoval.“

„Promiňte, asi jsem se špatně vyjádřila,“ opatrně jsem našlapovala. „Hovořila jsem o sebevraždě oběšením záměrně. Jakákoli další alternativa by musela nutně rozpoutat takové šetření, které by se do jeho spisu stoprocentně dostalo. Doufám, pane majore, že se mi nesnažíte naznačit...“

„Ale nic vám nechci naznačit, má milá. Lyso tenkrát prohlásil, že se jednalo o nešťastnou náhodu.“

„Nešťastná náhoda? Strangulační rýha? Jakože si chtěl uvázat kravatu a omylem nasadil na krk provaz, který kupodivu visel na lustru?“

Začínal být nervózní. Sevřel rty a těkal očima ze strany na stranu. „Nejednalo se o provaz ale drát a nešlo o lustr, jak jste se ráčila vyjádřit, ale o radiátor.“

Jestli mě měly tyto informace uklidnit, minuly se účinkem.

„Říká vám něco asfyxie?“

Tak o tohle tady jde. Erotická asfyxie neboli úmyslné zamezení přívodu vzduchu do plic a tím i krve do mozku. Autoerotická, mimořádně nebezpečná metoda, jak dosáhnout erekce, stará jako lidstvo samo. Drát byl ale skutečně riskantní. Běžně se používá

igelitový pytel nebo latexová kukla nasazená na hlavu. Tu bych zde nehledala, ale igelitku si mohl klidně obstarat. Proč tedy drát a balancování na hraně smrti?

„Takhle rýhu zdůvodnil?“

Nepodíval se na mě. Připadalo mi, že je mu nepříjemné o podobných věcech se ženou hovořit.

„Víte, ona to zase není tak výjimečná věc. Všechny nás jenom zarazil ten drát. Máme u nás velmi přísné předpisy, které se snaží všichni důsledně dodržovat. Drát nebo něco podobného zcela volně v našem areálu je ale naprosto nepřípustné riziko. Proběhlo rozsáhlé pátrání a zjistili jsme, že se celý incident odehrál v kotelně, kde pracoval. Museli jsme přijmout přísná opatření, aby se do budoucna nic podobného neopakovalo.“

Tohle chtělo kávu. Natáhla jsem se a trochu upila. Chuťově nebyla špatná, rozhodně lepší než na benzínce nebo z automatu.

„Problém byl ale ještě někde jinde,“ pokračoval.

„A kdepak?“

„Jeden jeho spoluvězeň při vyšetřování Lysovu výpověď zásadním způsobem zpochybnil.“

„V jakém směru?“

„Uvedl, že se Lysa pokusil někdo zavraždit.“

Trochu mi ztuhly svaly.

„Připravil jsem vám fotokopie jeho výpovědi. Předpokládal jsem, že vás bude celá kauza zajímat.“ Vstal a houpavým krokem zamířil ke stolu vedle okna. Usedl na kolečkovou židli, otevřel šuplík v levé části a s povzdychem vytáhl hnědou složku na stůl. Položil ji před sebe a obě jeho dlaně spočinuly na horní obálce.

Mlčela jsem. Chtěla jsem mu nechat prostor a právo prvního slova. Nemusel mi vůbec nic dávat, on se tak přesto rozhodl.

„Nečekal jsem, že budu někdy tenhle spis hledat v archivu. No a vidíte. Nikdy neříkej nikdy.“

Pokračovala jsem v taktice naprosté tichosti.

„Nebrali jsme incident na lehkou váhu. Tenkrát jsme vyšetřování věnovali skutečně hodně času, ale Lyso stále trval na svém. Byly zde dvě zcela protichůdné výpovědi. Na jedné straně Lyso a jeho asfyxie, na druhé straně odsouzený Václav Houska a jeho teorie o nepodařeném pokusu o vraždu.“

„Promiňte, ale Václav Houska mi nic neříká.“

„Odsouzený Václav Houska byl nepolepšitelný recidivista.“

Překvapilo mě, že použil minulý čas, ale nechala jsem ho pokračovat.

„Dvanáctkrát pravomocně odsouzený nenapravitelný zloděj, narkoman, exhibicionista...“

„Útoky na ženy?“ Ani nevím, proč mě ta otázka napadla.

„Ne,“ řekl vážným hlasem. „Vystačil si s onanováním na veřejnosti. Do našeho zařízení se vlastně dostal za pokus o vraždu. Alespoň takhle byl jeho čin kvalifikován. Okradl ho jeden drogový dealer a Housku nenapadlo nic jiného, než že si vzal nůž a šel si s ním promluvit. Napadl ho v jednom baru, v centru Plzně, za bílého dne. Zasadil mu několik bodných ran, ale naštěstí pro něj ani jedna nebyla smrtelná. Zpacifikovala ho až policejní hlídka, kterou přivolala obsluha za barem. Ani vlastně nezapíral, důkazů bylo dostatek, celý útok dokonce natočil kamerový systém, který měli nově instalovaný.“

Hm, takže všední příběh drogové scény.

„Máte nějaký osobní názor, že jako jediný vystoupil proti Lysovi? Hledali jste důvod? Chtěl tím označit nějaké vězně? Mohl z toho mít prospěch pro svou osobu?“

„Neřekl bych. Předně u Housky byla diagnostikována rakovina prostaty ve fázi, kdy se už nedalo počítat se zázraky.“

Bezva, minulý čas byl vysvětlen.

„Hodně jsem o tom tenkrát přemýšlel a kladl si stejnou otázku jako vy. Proč přišel s takovou teorií? Co ho k tomu vedlo? Zbývalo mu pár týdnů života a on už sám věděl, že se ven nedostane. Ostatní výpovědi se shodovaly na jediném: Lyso si zranění způsobil sám. On ale vehementně stál na svém. Jediným vysvětlením pro mě bylo, že už mu nezbývalo moc času a tak neměl potřebu lhát.“

„Věřil jste mu?“

Zakroutil zoufale hlavou nad neuvěřitelností nastalé situace a po chvíli téměř šeptem dodal: „Tehdy jsem byl asi jediný.“

Zkoprněla jsem, ale smysluplnější vysvětlení nenapadalo ani mě. „O jaké základy opíral svou teorii?“

Tentokrát otočil hlavu přímo ke mně a zahleděl se mi do očí. „Tvrdil, že všechno viděl.“

„On se přímo účastnil pokusu o vraždu?“ nevěřila jsem svým uším.

„Ne, patrně jste mě špatně pochopila. Stál schovaný za rohem a vše pozoroval. Báł se zasáhnout. Za celou dobu se ani nepohnul.“

„Ověřovali jste jeho tvrzení? Postavil se vůbec někdo za ten roh a vyzkoušel, jestli je možné nepozorovaně vidět, co popsal?“



Na okamžik se zarazil, jen pomalu kýval hlavou. „Ověřoval jsem celou situaci osobně. Mohu vás ubezpečit, že jeho výpověď nepostrádala logiku.“

„Kdy zemřel?“ zeptala jsem se, i když se vlastně jednalo o naprosto zbytečnou otázku.

„Minulý týden,“ odtušil. „Převezli ho do vězeňské nemocnice v Praze na Pankráci.“ Chvilí mlčel, pak protáhl prsty na obou rukou a zhluboka se nadechl. „V závěrečné fázi se nejednalo o hezký pohled. Vězni nám zde umírají zcela výjimečně. Jeho advokát se ještě pokusil sepsat žádost prezidentu republiky o milost, ze zdravotních důvodů samozřejmě. Odpověď dorazila včera. Negativní.“

S Houskou už si nepromluvím, tudý cesta nevedla. A institut prezidentských milostí jsem nehodlala komentovat. Musela bych se rozčlít na nejvyšší míru. Ale žádný pokus o vraždu se přece neobejde bez pachatele.

„Označil Houska osoby, které usilovaly Lysovi o život?“

Přikývl, vstal, uchopil složku do pravé ruky a posadil se vedle mě. Ucítla jsem jeho kolínskou v kombinaci s potícím se tělem. Ale jestli sloužil celou noc v téhle výhni, dokázala jsem mnohé pochopit.

„Všechno máte tady,“ podával mi desky. „Připravil jsem vám kopie. Vezměte si je s sebou a pročtěte. Třeba z nich budete mít stejný dojem jako já. Dodnes, když na tu dobu vzpomínám, ptám se sám sebe, jestli jsem něco nepřehlédl, jestli jsem někde neudělal chybu nebo co bych dnes udělal jinak, kdybych k tomu měl opětovně příležitost. Třeba objevíte něco, co zůstalo mému zraku utajeno.“

„Jsou tam i jména osob, které Houska označil jako útočníky?“ Natáhla jsem se po složce. Spisová hlavička byla několikrát

přeškrtaná, úspory hledá státní aparát na všech frontách. Začínáme obyčejnou propisovací tužkou a končíme záchodovým papírem.

„Robert Relich a Ondřej Ventruba. Okopíroval jsem vám i mé vlastní poznámky. Jen doufám, že je rozluštíte. Nemám zrovna úhledný krasopis.“

„Nacházejí se stále ve výkonu trestu?“

„Ne.“ Otočil hlavu směrem ke dveřím, jako by mě najednou nechtěl vidět. Nakonec tiše dodal: „Oba dva byli propuštěni. Pár dní před Lysem.“

## KAPITOLA 4

„Fakt nevím, proč se tím máme vůbec zabývat,“ rozčilovala se Romana a praštila složkou o stůl. „Já osobně kdybych potkala takového pošuka, tak mě budou muset držet v železech, abych mu něco neudělala. A my budeme hledat jeho vraha. Směšné! Vrahovi by měli dát metál a prezident by ho měl pozvat na večeři do Lán. Tohle nebylo nic protiprávního, Sáro, tohle byl vysoce morální čin. Vůbec se mi nechce dělat na něčem, s čím vlastně souhlasím.“

„Laskavě se uklidni.“ Začala mně docházet trpělivost. „Nezáleží na tom, s čím morálně souhlasíš nebo nesouhlasíš. Dostaly jsme vraždu a tak k ní musíme obě dvě přistupovat. Musíš se oprostít od všech emocí, hodit je za hlavu, jinak tě budou nepřímo ovlivňovat a celé naše pátrání skončí nezdarem.“

„Nezdarem? A víš ty co? Možná by mně vyhovovalo, kdyby se ten nezdar na závěr nakonec dostavil. Pachatel neznámý, případ navždy odložen, oběti toho neřáda spokojené, já spokojená, no a ty se s tím nějak vyrovnáš.“

„Nemluví z tebe náhodou sobeckost?“

„Ty chceš hledat spravedlnost pro takovouhle zrůdu?“ rozhodila rukama a teatrálně otočila oči vzhůru.

„Vítej u policie!“ Postavila jsem se a zamířila na chodbu. Musela jsem jí dát trochu času. Romana byla známá tím, že potřebuje občas upustit páru a já byla zase pověstná tím, že se u jejích náladových výkyvů nerada vyskytuji.

Každá jsme trochu z jiného těsta, ale obě nás osud zavál na oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování, jak se krkolomně naše parta nazývá, do nevzhledné betonové budovy, které nikdo neřekne jinak než Kongresovka. Nebývá v naší zeměpisné poloze časté, aby jako partáci vystupovaly dvě příslušnice něžné poloviny lidstva, ale nám se zdánlivý zázrak podařil. Zhruba před rokem jsme dostaly od hlavy našeho oddělení, majora Radlewského, šanci vyšetřit smrt neznámého muže nedaleko jednoho obchodního centra na Chodově. Humbuk, který se poté rozpoutal, ještě dlouho zaměstnával přední stránky všech bulvárních plátků. Na závěr nás sice odstavili a celou slávu posbíral Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, my ale vyhrály morálně. Alespoň já jsem konec případu takhle cítila. Radlewski přede všemi prohlásil, že jsme se osvědčily na všech frontách a nevidí nejmenší důvod, proč bychom ve stejné sestavě nepokračovaly i nadále. Pár kolegů protáhlo obličej do trapné grimasy, několik jich poblahopřálo a zbytek horečnatě vymýšlel nějakou duchaplnou přezdívkou, kterou by nás častovali. Jako poslední jsem zaznamenala „tangové duo“, ale fantazie v policejních řadách dosahuje nebývalých rozměrů a tak se daly očekávat ještě peprnější výrazy.

Vylovila jsem několik kovových mincí, naházela je do nápojového automatu a vybrala plastovou lahev neperlivé minerální vody pochybné značky. Chvíli jsem lelkovala, pozorovala dinosauří výběh, jak se našemu otevřenému prostoru duchaplně přezdívalo, a popíjela chlazenou tekutinu.

Romana se vrátila k práci, nyní se soustředila na svítící monitor a občas pravou rukou zapsala poznámku do bloku vedle klávesnice. Dlouhé světlehnědé vlasy měla stažené do ohonu, decentní náušnice kopírovaly její pohyby a při studiu materiálů poklepávala propiskou po haldě papíru na kraji stolu. Přísný výraz její tváře dokreslovaly dioptrické brýle, které jí přede dvěma měsíci napsal jeden lékař, o kterém tvrdila, že nechápe, jak může vykonávat svou profesi, když je sám slepý jako patrona.

Měla jsem s Romanou podobný osud, co se týká osobního života. Obě jsme byly šťastně rozvedené, ale na rozdíl ode mne, kdy mě můj drahý opustil, Romana toho svého fešáka vyhodila z bytu sama. Každá z nás bydlela na opačném konci Prahy a tak jsme se v soukromí stýkaly zcela výjimečně. Věděla jsem ale, že si přítele hledá a její úspěšnost se zhruba rovnala té mojí. Prokletá práce!

Odhodila jsem prázdnou lahev do plastového černého koše vedle automatu a zamířila zpět.

„Promiň, trochu jsem ujela,“ přivítala mě kyselým výrazem.

„OK. Tak co máme?“ Přitáhla jsem si židli a posadila se vedle ní.

„Pokusila jsem se rozdělit seznam obětí a jejich příbuzných do tří skupin. Samozřejmě že se musí projít krok za krokem, takže výsledky můžeš čekat tak do týdne. Je jich totiž docela dost. Samotnou mě počet překvapil. Do první skupiny jsem zařadila osoby, které stojí mimo hru. Definitivně. Nevěřila bys, kolik jich je už po smrti.“

„Hm.“ Natáhla jsem se po listu papíru. Pár jmen jsem dokonce poznávala, nebo spíše si na ně pamatovala, když jsem včera narychlo procházela spis před vypnutou televizí, pohodlně usazená do rozměrného křesla.

„Druhá skupina zahrnuje osoby, u kterých můj selský rozum nepředpokládá, že by byly něčeho podobného schopny. Většinou jde o věkový handicap. Fakt si neumím představit, jak sedmdesátiletý děda útočí kladivem na Lysa.“

„Znám sedmdesátileté, kteří jsou plni zdraví a vitality. Jeden takový začíná svádět mou babičku.“ Usmála jsem se.

„Ty si děláš srandu?“

„Nedělám. Už spolu vyrazili párkrát na výlet po okolí. Babička je šťastná, že se dostane ven, no a on se opírá o vozík a trpělivě ji tlačí po lesních cestách. Objevují spolu krásy, které my možná ani nevnímáme.“

„Víš, že jsi pěkná potvora,“ obrátila se ke mně. „Takže jak jsi slibovala, že spolu budete jezdit na výlety po hradech a zámcích, tak z toho nebude nic?“

Zasmála jsem se.

Po tragické smrti mých rodičů byla babička jedinou alternativou oproti dětskému domovu. Nezaváhala ani vteřinu a já zbytek dětství prožila po jejím boku. Ale čas je neúprosný. Jednoho dne jsem stála před volbou, co dál. Babička byla už tehdy odkázaná na invalidní vozík a ošetřující lékař, který si mě pozval do malé kanceláře, diagnózu potvrdil. Už nikdy nebude chodit a šance na zlepšení veškerá žádná. Prognózy tenkrát nevěstily nic dobrého a já si mohla vybrat. Buďto odchod z práce a trvale se jí věnovat, nebo dům s pečovatelskou službou. Rozhodla sama a dokonce si i našla soukromé zařízení, o kterém jsem byla vnitřně přesvědčena, že neslouží jako odkladiště starých lidí, kteří už nikoho na světě nemají. Pravidelně jsem ji navštěvovala a právě během našeho posledního případu s Romanou se mi ji podařilo přesvědčit, abychom spolu vyrazily do přírody.

„V žádném případě z výletů nesešlo. Jenom se zdá, že budeme jezdit ve třech.“

„No,“ uznale pokývala hlavou, „musíš vždycky vidět ty pozitivní stránky. Nebudeš muset tlačit invalidní vozík do kopce.“

„Bezvadné!“ vykulila jsem oči. „A já jsem podle tebe potvora? Ty jsi potvora, jestli takhle uvažuješ.“

„Možná,“ souhlasila, „nicméně vrah senior by byl asi výjimka. S tím snad souhlasíš, ne?“

„OK, souhlas. Tuhle skupinku necháme zatím odpočívat a mrkneme se jiným směrem.“

„Takže nás bude zajímat především skupina číslo tři. Nazvala jsem ji *rizikovou*. Najdeš v ní všechny doposud žijící oběti, jejich rodiče a sourozence. Jestli budeme důslední, tak nebudeme půl roku dělat nic jiného, než vyslychat a prověřovat alibi. A přihlédla jsem i k psychologickým závěrům z té doby.“

„Viktimologie byla tehdy v plenkách.“ Prohlížela jsem si dlouhý seznam jmen a adres.

Nauka o obětech trestných činů se začala prosazovat teprve začátkem devadesátých let. A neměla vůbec snadnou cestu. Moc dobře jsem si pamatovala, jak jsme nechali výslechovou místnost pro nejmenší zkrášlit populárními obrázky známých večerníčků. Všechno fungovalo bezvadně až do chvíle, než nás matka jedné z obětí v tisku napadla, že porušujeme autorská práva k postavičkám. Celý mediální poprask skončil ve chvíli, kdy jsme se na oddělení dohodli na víkendové akci a celou místnost přemalovali. Osobně jsem přispěla jedním tulipánem a velkým, smějícím se sluníčkem u stropu. Když jsem ho malovala, málem jsem spadla ze štaflí. Ten den byl ale ohromně vydařený. Jednalo se o ty vzácné chvíle, kdy se celé oddělení semkne jako jeden celek, nikdo neremcá a táhneme za jeden provaz. Bohužel podobných situací najdete v našem řemesle jako šafránu.

„Viktimologie, tak jak ji vnímáme dneska, tenkrát neexistovala,“ souhlasila Romana. „Ale i za komunistů tady bylo několik velmi schopných psychologů, kteří se věnovali obětem trestných činů. Pár z nich muselo po revoluci pryč.“

„S tím nesouhlasím,“ ohradila jsem se. „Odešli jenom ti neschopní. Kapacity zůstaly.“

„No dobře, jak chceš. Tak já použiju přesnější formulaci. Ti neschopní, co odešli, zamířili na ministerstva a teď řídí ty kapacity, které zůstaly.“

Zamyslela jsem se. S tím už se dalo souhlasit.

„Jsou na seznamu uvedeni i rodiče dívek, které zmizely v Ostravě?“

„Ostravskou větev jsem zařadila na zvláštní papír,“ podávala mi další list. „Oficiálně jsou stále všechny pohřešované, ale bůhví, kde jim je konec. Vyžádáme si součinnost s pátračkou v Ostravě. Rozhodně nemám v úmyslu létat tady vlakem nahoru a dolů. A letadlo nám nikdo nepodepíše, na podobný požadavek klidně zapomeň. Zním tam pár mládenců, tak zkusím využít svůj šarm.“

„Dobře,“ odložila jsem list na stůl. „Co Relich a Ventruba?“

„Začala jsem pátrat okamžitě, jak jsi volala z auta. Předně ti přednesu svůj osobní názor, jestli dovolíš: Jedná se o plácnutí do vody. Jen pro pořádek, aby bylo mezi námi jasno.“

„Bohužel tvůj pohled na věci nic nemění.“

„Vím,“ přiznala. „Relich dostal za vraždu třináct let a odkroutil si flastr skoro celý. Klasický případ domácí zabijačky. Jednoho dne se vrátil předčasně domů z chemičky v Pardubicích, kde pracoval ve skladu a načapal svou ženu v posteli s jiným chlapíkem. Ruply mu nervy, popadl dlouhý šroubovák a zarazil ho manželce do prsou. V té chvíli se už amant pakoval ven balkónem, naštěstí žili v přízemí. Byla na místě mrtvá. Zasáhl přesně srdeční komoru.“

„Ventruba?“

„Na toho si nevzpomínáš? Na akademii jsme ho probírali.“



Namáhala jsem šedou kůru, ale marně. Pravdou je, že většina policistů s oblibou používá přezdívky a já nebyla v tomto směru žádnou výjimkou.

Romana jako by mé úsilí vycítila a dodala: „Švihák lázeňský.“

„Dvojnásobná vražda v Lázních Bohdaneč,“ vypadlo ze mě. „Ukázkový případ muže se sexuální úchylkou, o kterém všichni lékaři vědí, ale nikdo nic neudělá.“

„Lékařské tajemství. Nevím, co chceš víc. Před vraždami neměl jediný záznam a nikdo není schopen kontrolovat, jestli pacient bere předepsané léky. Začal postupně vysazovat, až mu ty pilulky přestaly chutnat úplně. Jenom se nikomu nesvěřil. Párkrát si něco vyzkoušel na pacientkách, a když mu všechno úspěšně procházelo, přitvrdil, chlapík jeden.“

„Tam ale byly nějaké nesrovnalosti.“ Postupně se mi vracely vzpomínky. Napadené ženy, které Ventrubovy posloužily jako zahřívací kolo, bohužel nic neohlásily. Předpokládala jsem, že v tom byl stud, strach, co tomu řekne jejich okolí, že když už konečně vyjedou do lázní, takhle katastrofálně dopadnou.

„Máš dokonce i pravdu. Pardubická kriminálka spekulovala, že musel mít komplice. Nějak jim neseseděl prvotní časový snímek. Nakonec veškeré aktivity vyzněly do ztracena.“

„Do ztracena, nebo se na věc mládenci z Pardubic vykašlali?“

„Prosím tě, nespekuluj. Po sedmnácti letech stejně nic nevypátráš.“

„Cože?“ zarazila jsem se. „Seděl jenom sedmnáct let? Za dvojnásobnou vraždu?“

„Podstoupil sexuologickou léčbu, vzorně se choval, usmíval se na dozorce... Nevím, co se ti na tom nezdá. Při výši trestu byla zohledněna jeho deviace. Vraždil vlastně jako nemocný. Nyní je

zdravý, plný síly, no a konečně po těch letech i na svobodě. Můžeme jenom doufat, že jeho léčba byla účinná. Na tvém místě bych ale do Lázní Bohdaneč pár let nejezdila. Já osobně se raději doma ponořím do horké vany. Bude to bezpečnější a ještě ke všemu levnější.“

„Budeme si muset vyžádat kompletní materiály k oběma případům a podívat se na ně. Nesmíme zapomínat, že je Houska označil jako pachatele pokusu vraždy. Oba dva pocházejí z Pardubic, Lázně Bohdaneč jsou něco jako vzdálenější předměstí.“

„Paráda.“ Odhodila propisku na kraj stolu, téměř spadla na podlahu. „V tom případě musíš sehnat ještě tak padesát dalších poldů, aby nám s tím píchli.“

Zatvářila jsem se nechápavě.

„Ze stejné sekce jako Relich s Ventrubou,“ pokračovala, „odešel před Lysem ještě jeden dáreček. Jakýsi Alexej Myhál. Pravda, toho tedy Houska jako potenciálního vraha neoznačil, zajímavé ale je, že ho necelý rok před propuštěním převezli z Mírova. A jestlipak víš, odkud ho před pěti lety přesunuli do Mírova? Z Valdic, partáčko! Pokoušela jsem se pátrat po důvodu, ale oficiálně se jednalo o organizační opatření. Takže něco mezi prasklou záchodovou mísou ve třetím patře a zemětřesením na vrátnici.“

Nesouhlasila jsem a namítlá: „Mezi věznicemi odsouzení běžně putují, z nejrůznějších důvodů.“

„Ale ano, holčino.“ Naklonila se blíž. „Nicméně Myhál figuroval jako jeden z podezřelých ve valdickém případě Handrla. To byl ten týpek, který si omylem na záchodě sednul na násadu od košty, víš? A Myhál přistál na Borech ve stejné sekci jako Lyso. Budeš brát tahle fakta na lehkou váhu, partáčko?“

Odsunula jsem stoličku, opřela dlaně o kolena, pomalu vstala a rozhlédla se po služebně. Všude panoval nebývalý klid, jen mé

mozkové závitky pracovaly na hranici přetížení. Zamířila jsem k okennímu parapetu a prstem zkontrolovala stav vláhý svých květináčů. Připadalo mi, že je uspokojující. Chvíli jsem prosklenou stěnou pozorovala lidské hemžení před budovou a přemýšlela, jak dál. Věděla jsem, že nesmíme nic zanedbat. Musíme obrátit každý kámen vzhůru nohama a zkontrolovat, jestli pod ním neleží byť i ten nejnepatrnější důkaz. Na druhou stranu Romana měla pravdu. Tady si já jako vyšetřovatel a Romana jako operativec už nevystačíme. Budu muset vyrazit za Radlewským a požádat o doplnění týmu, což představovalo nemalý problém. Jednak naše oddělení zachvátila vlna dovolených a potom mužskému osazenstvu se nebude chtít do týmu, kde šéfuje ženská. Ale musím se pokusit. Čím dříve, tím lépe. Tenhle případ nám byl čert dlužen. Sakra!

Vrátila jsem se na místo a řekla: „Valdice musíme brát samozřejmě také v úvahu. Mimo jiné tam před pěti lety mohl Lyso někomu ošklivě zatopit. A pět let čekání je určitě méně než dvacet.“

„Rozhodně.“ Držela opět propisku a bubnovala s ní o jednu ze složek. „Pokusím se něco vyrazit z Věžeňské služby. Víš, jak mi celý případ připadá? Jako kdybychom nevyšetřovaly jednu vraždu, ale hned dvacet. Kam se podíváš, tam stojí kostlivec s máslem na hlavě. A všechno pořádně zapáchá.“

„Trochu optimizmu, drahá kolegyně,“ popíchla jsem ji.

Zasmála se a dodala: „Copak, já optimizmem přímo srším. Jen momentálně nevím, kam ho nasměrovat.“

„Když jsem mluvila s Jiřinou Mráčkovou v té dodávce, zeptala jsem se jí, jestli o Lysovi věděli ostatní nájemníci. Měla takový zvláštní výraz v očích. Myslím, že jí pár lidí dalo něco hodně ošklivého najevo.“

„A ty se divíš? Chtěla bys bydlet v baráku s takovým individuem?“

„Samozřejmě ne,“ uznala jsem. „Nicméně jsem cítila, že tam byly problémy. Něco mi v jejích očích nesedělo, zvláště se na mě dívala. A potom ti lidé postávající na chodbě... Neměla jsem z toho dobrý pocit. Možná by ten činžák stál za proklepnutí.“

„Ten barák jsem si vzala do merku hned ráno, jak jsem přišla. Koukej,“ podávala mi další stránku z tiskárny. „Od té doby, co se Lyso nakvartýroval, tam byli dvakrát hasiči. Hořelo.“

„Cože?“

„Pokaždé sice blbost, jednou hořely poštovní schránky a podruhé doutnalo něco v nějaké kóji, sklepě, nebo co tam vlastně mají. Je ale zajímavé, že předtím tam patnáct let žádný hasič nevstrčil ani nohu. A jako na potvoru, zrovna po Lysově návratu mezi ctihodné občany tam zničehonic začnou plápolat ohníčky.“

Nevěřicně jsem obracela papír, který Romana vytiskla z našeho informačního systému. Data skutečně odpovídala. První výjezd se konal už po dvou dnech, kdy se Lyso usadil u své sestry. Nepříjemný štiplavý dým ze sklepní kóje se začal šířit o další týden později.

„Co záznamy o vyšetřování?“ zeptala jsem se.

„Mají podezření na parchanty. Jinak vyšetřili starou bačkoru. Škoda naprosto minimální. Kdo by se s tím v dnešní krizi babral? Dorazili tam pokaždé hasiči a měšťáci. Státní policii nevolali ani v jednom případě.“

„Dobře. Proklepni tedy nájemníky, jenom v rychlosti, jestli se tam nezdržuje někdo z galerky. Jednalo by se ale o neuvěřitelnou náhodu a na ty se nehraje. Budeme mít alespoň čisté svědomí.“

„No, začínají nám úkoly kapánek narůstat, nemyslíš? A co třeba rodinka? Sestřičku mohl někdo sprdnout na chodbě, ona doma vyhrabala kladivo, hups a bylo po problémech. Záhadu se zámkem máš okamžitě vyřešenou.“

Zakroutila jsem nesouhlasně hlavou. „Určitě ne. Jeho sestra ho měla možná jako jediná ještě trochu ráda. Vůbec ho nemusela domů brát. Lyso podle všeho pustil svého vraha do bytu sám. Ale příbuzné samozřejmě musíme také prověřit. Ti jsou vždycky první podezřelí.“

„Myslíš, že ho Lyso pustil sám? Pak nám nezbývá než se zamyslet, koho by tak asi mohl pustit. Připadá ti normální, že by pozval někoho cizího, koho v životě neviděl? Nezní ti taková úvaha hloupě? Pochopila bych, kdyby otevřel dveře. Mohl tam stát agent s teplou vodou, prodejce zázračných hrnců, které vaří samy, nic do nich nemusíš dávat a stojí pouhopouhých sedmdesát tisíc, nebo čistič koberců schopný zlikvidovat během půlhodiny roztoče za posledních třicet let. Tohle všechno bych chápala. Kdyby ale takováhle návštěva zaútočila, měl by díru v hlavě zepředu. Ale náš klučina koupil první ránu zezadu a v prostoru, že když se skácel, zapadl do koupelny. Trochu daleko od vchodových dveří do bytu, nemyslíš?“

„Nějakým způsobem se dovnitř dostat musel. Mráčková uvedla, že klíče měl Lyso a ona. Nikdo další, tedy až na bývalého manžela, u kterého musíme všechno ještě ověřit. Předpokládám, že si Lyso neudělal náhradní a nerozdával je kolemjdoucím. Takže ho tam logicky musel pustit on. Jedná se o osobu, které důvěřoval natolik, aby překročila práh. Mohl se stát ale obětí obyčejné léčky. Lyso inteligenci zrovna nepobral a když by uviděl přede dveřmi chlápka v montérkách, který by tvrdil, že jde zkontrolovat stoupačky, protože kontroluje celý barák, věřím, že by ho do bytu pustil.“

„Takže máme práce tak na rok. A raději nedomýšlím, co se stane, až začneme rýpat do valdické aféry. Pár lidí bude kvičet jako podsvinče, s tím můžeš počítat.“

„Začnu pracovat na seznamu číslo tři. Zkusím sestavit zpřesňující žebříček. Tahle vražda nebyla práce pro ženu. Myslím, že hledáme muže.“

„Kde bereš takovou jistotu? Já bych ženskou nevylučovala. Alespoň ze začátku. Vždyť se s ním nikdo nepral. Nikdo ho nepřemohl fyzicky. I běžná ženská když se rozmáchne s kladivem v ruce a namíří na hlavu, tak je po tobě. A on dostal první ránu zezadu. Informaci máš v předběžné zprávě ze soudního.“

„Zprávu jsem ještě neviděla, ale žena by ho udeřila jednou, maximálně dvakrát. Musela by být naprosto šílená, aby dokázala takovou zkázu, co jsem tam viděla.“

„I šílené ženské chodí po našem městě.“

„Ano. Za chvíli budu mezi nimi i já.“ Odstrčila jsem židli a vstala. „Dojdu si promluvit s nejvyšším, jestli se nenajde někdo volný, kdo by nám pomohl. Bereme cokoli, co má dvě nohy a ruce. Potom si vezmu na starosti seznam číslo tři. Ty se vydej po plzeňské a valdické stopě. Uvidíme, kam nás stopy zavedou.“

## KAPITOLA 5

U Radlewského jsem pochodila tak padesát na padesát. Nejdříve mě dojal monotónní proslov o krizi a nedostatku finančních prostředků, poté lamentování nad překrásným počasím, které vyhnalo většinu oddělení spíše k vodě než do boje se zločinem a na závěr povzdechy nad nekonečným tlakem nadřízených, kteří stále nechápali tak malou objasněnost případů v hlavním městě. Odcházela jsem s příslibem jednoho muže, s největší pravděpodobností Balíka, z čehož jsem velkou radost zrovna neměla. Citlivě mě ale upozornil na nutnost přijímat kompromisy. V dnešní době se bez nich prý nikdo neobejde.

Alenu Doubskou, jednu z obětí Lysa, kterou Romana zařadila do rizikové skupiny, jsem si vybrala především kvůli jejímu příteli, se kterým tenkrát chodila. Patřil mezi ty nejradikálnější, při procesu se dokonce pokusil Lysa fyzicky napadnout, což se mu samozřejmě nepodařilo a byl vykázán ze soudní síně. Neměla jsem nejmenší potuchu, jak jejich vztah nakonec dopadl, ale Doubská se nevdala ani za něho, ani za nikoho jiného.

V garážích jsem nasedla do služební Octavie a vyrazila přes Nuselský most, kolem Václavského náměstí směrem na Prahu 7.

Doubská se vypracovala během let na manažerku přes lidské zdroje jedné marketingové společnosti, sídlící v nově postavené administrativní budově, kompletně opláštěné silným sklem. V přízemí na recepci jsem přečkala soukromý hovor člena ostrahy, vyfasovala vstupní kartu pro návštěvy, prošla turniketem a vyjela

do sedmnáctého patra, kde mě čekala další recepce. Kupodivu i zde se probíraly ryze osobní záležitosti přes mobilní telefon. Využila jsem příležitosti a kochala se neopakovatelným výhledem na sluncem zalitou Prahu, který se mi nikdy neokouká. Tam dole, v úkrytu rušných ulic, probíhá nespočet lidských osudů. Někteří jsou šťastni, jiní méně, ale všechny žene touha poznání světlé budoucnosti, ve kterou mnozí slepě věří. A uvnitř tohoto lidského mumraje se pohybuje i náš *Pan spravedlivý*, jehož hledáme.

„Pardon, já se velice omlouvám,“ ozvala se za mými zády asi pětadvacetiletá recepční. Docela sympatická brunetka středního vzrůstu s hlubokými modrými kukadly, ale ty její černé šaty se hodily tak akorát na pohřeb. „Co pro vás mohu udělat?“ zeptala se.

Otočila jsem se a přistoupila ke skleněnému pultu. „Mám dohodnutou schůzku s Alenou Doubskou.“ Podstrčila jsem jí před nos služební průkaz.

Chvíli si ho nedůvěřivě prohlížela a poměřovala moji podobenku s reálným vzhledem. Pak natáhla levou ruku, vzala telefonní sluchátko a obdařila mě profesionálním, nicneříkajícím úsměvem: „Posad'te se prosím támhle do křesla. Ohlásím vás.“

Ani ne za pět minut jsem seděla ve stejném křesle, ale na druhém konci podlaží, uprostřed klimatizované kanceláře obklopené stěnami ze sádrokartonových desek.

Doubská byla vyššího vzrůstu, než jsem čekala a i postavu měla plnější. Pečlivě upravené krátké vlasy barvy vzdáleně připomínající havraní peří, výrazné oči, velký nos s nápadně vystupujícím kostním hrbolem a na sobě bílý kalhotový kostým. Ráno použila Sí Intense od Giorgio Armaniho; vzácná shoda, obě dvě jsme měly v oblibě stejný parfém.

„Asi vím, proč přicházíte,“ vzdychla a usedla proti mně.



„V žádném případě vás nechci zdržovat. Moc si vážím toho, že jste mě přijala. Když jsem vám volala, ani jsem neočekávala, že si na mě uděláte čas.“

Smutně se zatvářila. „Abych byla upřímná, ráda bych měla vaši návštěvu za sebou. Bylo mi jasné, že jednoho dne přijdete. A čím více se ta chvíle přibližovala, tím jsem byla nervóznější. Před měsícem, jak běžely tiskem ty články, že ho pustí na svobodu, jsem skoro nespala. Musela jsem navštívit lékaře, aby mi něco předepsal. Nechápala jsem, jak těch dvacet let tak rychle uteklo, jak se mohlo stát, že bude zase chodit volný mezi námi, že bude mít opět možnost ohrožovat další ženy.“

„Chápu vás,“ řekla jsem tiše. „Ale Lyso si odseděl přesně celou dobu, jakou mu vyměřil pravomocně soud. Ten den musel jednou nastat. Kdyby bylo na mně, nikdy by celu neopustil. Ale zaznívá zde pověstné slovíčko *kdyby*.“

„Kdyby,“ opakovala po mně. „Kdybych tenkrát nešla na ten večírek a nevracela se domů tramvají, mohlo být všechno úplně jinak. Celý můj život mohl být jiný. Naši pouť dokáže změnit jediný okamžik. Jako by do vás někdo strčil na ulici, vychýlil váš směr a vy jste poté už pokračovala někam jinam, než jste chtěla. Bez možnosti návratu. Jediný okamžik a všechno, co jste si přála, po čem jste toužila, je prostě pryč.“

Mlčela jsem. Nebylo co dodávat. Nemohla jsem ji utěšovat, jak moc ji chápu. Má snaha by vyzněla naprosto falešně. Sice se v mém životě vyskytovaly jisté milníky, které bych dokázala vzdáleně přirovnat, ona by je ale stejně nechápala tak jako já. Pro ni jsem představovala policistku, zástupkyni bezpečnostních složek, které vyšetřovaly ji samotnou, jako oběť.

„Viděla jsem záběry ve večerních zprávách,“ povzdychla.

Přikývla jsem.

„Vidíte,“ zdvihla hlavu a nenuceně se pousmála. „Zapomněla jsem vám nabídnout něco k pití. Dáte si kávu, vodu, džus?“

Poručila jsem si minerální vodu.

„Ani mi ho nebylo líto,“ pokračovala po chvíli. „Měla jsem takový zvláštní pocit. Cítila jsem vlastně úlevu. Spravedlnosti bylo konečně učiněno zadost.“

Trochu jsem usrkla. „Ano, chápu váš pocit a nedivím se mu. Ale spravedlnost bohužel ani v tomto případě neznamena právo na vraždu. Můžeme se přít o výši trestu, spekulovat nad otázkou, jestli měl být propuštěn, nebo ne, ale tohle byla obyčejná vražda. A policie musí k vraždě přistupovat striktně dle zákona.“

„Samozřejmě že s vámi souhlasím. Nic jiného mi koneckonců ani nezbývá. Vražda je zločin a vy ho musíte vyšetřit. Ale tohle byla taková spravedlivá vražda.“

„Náš právní řád nezná termín pro spravedlivou vraždu, i když jak říkám, někteří lidé by neměli mít právo pohybovat se volně ve společnosti. A Lyso byl určitě jeden z nich. Bohužel, nemáme možnost si předem vybírat, které lidi na ulici potkáme a které ne.“

Překvapila mě otázkou: „Souhlasila byste se znovuzavedením trestu smrti? Vy, jako kriminalistka, která podobné, nechce se mi říci lidi, spíše osoby, nebo individua, chytá?“

Pohlédla jsem jí do očí. Nepřipadala mi rozrušená, spíše klidná a vyrovnaná. „Nejsem pro zavedení trestu smrti. Ale určitě bych zvedla ruku pro trest doživotí bez možnosti podmíněčného propuštění, jak mají někde ve světě. Nebo pro sčítání trestů, jako v Americe. Lyso by v takovém případě vyfasoval tři sta let s tím, že si může po uplynutí sto padesáti požádat o podmínku. Nikdy by ale nenastal okamžik jeho návratu do běžného života.“

Zkřivila ústa do podivného úšklebku a založila ruce v klín. „Ano, takový trest by byl asi adekvátní,“ dodala. „Nevadí vám, že se celé dny setkáváte jenom s násilím?“

„Taková je má práce. Nechci říci, že si zvyknete, ale zcela určitě časem otupíte, alespoň částečně. Začnete všechno kolem sebe vnímat trochu jinak. Musíte se snažit nahlížet na svou práci tak, že hledáte spravedlnost pro někoho jiného. Ve své podstatě nehoníte zločince, ale pátráte po zadostiučinění pro oběti. A vaší odměnou je potom vidět, jak se pokoušejí vyrovnat s tím, co se jim přihodilo a fakt, že se jim daří díky výsledkům vaší práce lépe, než kdyby tápali v nevědomosti. Nikdy je ale nedokážete vyléčit z jejich žalu úplně. Vzpomínky zůstávají, i když ty ošklivé se snaží lidský mozek potlačit do ústraní.“

„Ano, vzpomínky. Ty vám zůstanou, máte pravdu. Tenkrát jsem studovala ve třetím ročníku Fakulty ekonomie. Dvanáctého září, datum si budu pamatovat do smrti, jsem se vracela tramvají do Modřan k rodičům. Měli jsme večírek u jednoho spolužáka. Bylo něco po půlnoci, když jsem vystupovala na konečné. Ani jsem si Lysa nevšimla. Šel za mnou. Kousek odtamtud rostlo takové houští. A tam mě zezadu napadl.“

Mlčela jsem. Tahle část příběhu mně byla známa.

„Našel mě asi za dvě hodiny nějaký pán, šel venčit psa. Nemohla jsem se hýbat.“

„Ano,“ potvrdila jsem. „Zavolal z telefonní budky ambulanci a vás převezli s těžkým zraněním do nemocnice. Poležela jste si tam dva měsíce. Co se dělo po vašem propuštění?“

„Musela jsem docházet k psychologovi, mimo jiné. Na fakultě jsem ztratila celý ročník. Rodiče se sice snažili vyřídit přerušení, ale ve škole nechtěli mou situaci za žádných okolností pochopit.“

„Tenkrát jste měla známost, že?“

Přikývla. „Tonda Chlad. Takový milý, pozorný chlapec. Chodili jsme spolu už od prvního semestru. Studoval sice jiný obor, ale byli jsme pořád spolu. Na tom večírku tenkrát ale nebyl. Rozhodovala jsem se, jestli tam mám vůbec bez něho jít a vlastně jsem ani nechtěla. Přemluvila mě jedna kamarádka. A takhle všechno dopadlo.“

„Proč tam tehdy s vámi nebyl?“

„On nepocházel z Prahy, tady bydlel na koleji. Myslím, že mu tenkrát ochořela babička a on musel za rodiči do Brna. Pamatuji si, že obdržel naléhavý vzkaz od matky. Babička nakonec zemřela. Některé vzpomínky bolí i po tak dlouhé době. Smrt tenkrát prošla kolem mě i kolem něho. Navštěvoval mě v nemocnici každý den, ale postupně jsem mu viděla v očích obavy. Začal se bát, co bude dál. Jestli může náš vztah vydržet i takovou událost. Myslím, že čím déle chodil, tím méně věřil. Snažil se na sobě nedat nic znát, ale takové věci jako žena vycítíte. Už se nedalo nic dělat. Vždycky jsem razila teorii, že ve vztahu musí věřit oba dva. Jeden na všechno nestačí a já se pomalu začala smířovat s neodvratným koncem. No a tak celá láska vlastně nakonec i dopadla.“

„V soudní síni měl drobný incident,“ připomněla jsem.

„Zoufalý výkřik do tmy. Prostředek, kterým se s celou situací chtěl vyrovnat sám se sebou. Hodlal dál žít s vědomím, že pro náš vztah udělal všechno, co mohl a vina není na jeho straně. Naše osudy nás změnily. V té době jsme už nebyli tací jako před tím osudným večírkem. Byli jsme jiní. Jen jsme se s tím ještě museli vyrovnat a naučit dál žít. Mně už bylo během procesu jasné, že půjdeme každý jiným směrem.“

Nasucho jsem polkla a zeptala se: „Kdy vás opustil?“

„Asi měsíc po vynesení rozsudku. Ale nedokázal se rozejít přímo. Napsal mi dopis na rozloučenou a přinesl domů květiny, když jsem byla na kontrole u lékaře. Musel vědět, že nebudu doma.“

Nedokázal se mi podívat ani do očí. Já tenkrát ani nevěděla, že zažádal o přechod na fakultu do Brna. Vyhověli mu. Už jsem ho víckrát v životě neviděla.“

„Máte o něm nějaké zprávy?“

Lítostivě se usmála. „Nedávno mi poslal žádost o přátelství na Facebooku. Když jsem se dívala na jeho profil, tak je asi šťastný. V Brně se oženil, má dvě dospívající děti a krásnou zdravou manželku.“

Dala si záležet, aby na slovo *zdravou* položila patřičný důraz, a mě píchlo u srdce. Doubská při útoku utrpěla rozsáhlá poranění intimních oblastí. Na konci léčby nezbývalo lékařům nic jiného než konstatovat, že nikdy nebude moci mít děti. Jí o možnost mateřství připravil chladnokrevný Lyso, mně tuto část ženskosti odepřela příroda.

Podívala se na mě, pomalu pokývala hlavou a dodala: „Jeho žádost jsem nepřijala. Dodnes ji mám ve zprávách.“

„Kdy vám poslal tu žádost?“

„Nevím přesně. Musela bych se podívat do profilu. Ale řekla bych, tak před dvěma měsíci.“

„Myslíte, že se jednalo o náhodu? On přece musel také vědět, že se blíží Lysovo puštění na svobodu.“

„Abych řekla pravdu, tohle mě tenkrát ani nenapadlo. A nemyslím, že by kliknutí na jednu ikonu byl od něho záměr. Někteří muži mají tendenci v určitých etapách života bilancovat, vyhledávají staré lásky, pokoušejí se je kontaktovat a zjišťovat, jak v současné době žijí. Chtějí se s nimi sejít, povídat si, ubezpečit vlastní svědomí, že jdou v životě tím správným směrem a že tenkrát neudělali chybu, když se s vámi rozešli. Spíše bych řekla, že tohle byl ten důvod. Proto jsem také neodpověděla.“

„Takže se vás nepokoušel jiným způsobem kontaktovat?“

Sklopila hlavu a tiše řekla: „Ne.“

Chvilí bylo ticho a já ho využila k pár douškům. Ona, jako by sbírala odvalu, okamžik váhala, ale pak se mi zadívala přímo do očí.

„Doufám, že si nemyslíte, že by s tím mohl mít něco společného?“

„Znám podobný typ mužů,“ odpověděla jsem klidně. Pozorovala jsem její rozšiřující se zorničky, značily vzrůstající emoce. „Popsala jste ho docela přesně. Ale nezáleží na tom, co si myslím, nebo ne. Můžu vám pouze slíbit, že si ověříme taktně jeho alibi a pokusíme se nevzbudit pozornost. Víím, že tady hrozí možnost výčitek vůči vám, nicméně tohle riziko podstoupíme. Od vás budu chtít jakoukoli informaci, kdyby se něco dělo. Myslím si, že není důvod k nějakým obavám.“

„Lyso nás straší i po smrti. Cítíte tu absurditu?“

„Lyso byl zrůda. A tuhle pravdu víte lépe než já. Je nejvyšší čas udělat za ním hodně tlustou čáru a nikdy ji v budoucnu nepřekročit. Zkuste být ještě chvíli silná, jako kdysi. Světlo na pomyslném konci tunelu už svítí.“

„Silná? Stejný výraz použili mí rodiče. Abych byla silná, že všechno společně překonáme.“

„Vaši rodiče vás nesmírně milovali. Važte si jejich lásky. I když už nejsou mezi námi, jejich přítomnost stále cítíme, je věčná.“

Vyrazily jí slzy. „Byla jsem jedináček,“ pokračovala a nechala si stékat krůpěje zármutku po tvářích. „Jejich nejšťastnější den byla moje promoce. Tatínek už na tom byl hodně špatně. Trpěl rakovinou. Zemřel půl roku potom. Mamka ho přežila o dva

měsíce.“ Náhle prudce vstala, otočila se a zamířila k oknu. Tam se opřela o hliníkový parapet a zhluboka dýchala.

Někdy je ticho tíživé, ale oprostující. Vydržely jsme takhle asi deset minut, každá se svými vzpomínkami. Já si připomínala ty vzácné chvíle s rodiči, které jsem si pamatovala. Nejkrásnější úsměv na světě, který měla mamka, nejspravedlivější charakter pod sluncem, který pro mě představoval otec. Jak jsme spolu ve třech chodili po lese, sbírali houby, hráli si na schovávanou, měli se rádi, snili náš sen o společné budoucnosti, až do té nehody na Pražském okruhu, kdy je smetl nákladřák naložený cementem, zatímco já si hrála s kamarádkami u babičky nedaleko Prahy. Přivřela jsem víčka, polkla, ale cítila bolest. A věděla, že nikdy nepřestane.

Doubská se otočila, hlavu skloněnou kzemi a zamířila ke svému stolu. Z krabice na stole vytáhla papírový kapesník a otočila se zády ke mně. Všimla jsem si fotografie ve zlatém rámečku, kterou měla postavenou vedle monitoru. Objímala se tam s jedním mužem a objektiv obdařila širokým úsměvem.

„Váš současný přítel?“ ukázala jsem tím směrem.

Pomaloučku se otočila a pohlédla na mě. „Ach ne,“ pokusila se o úsměv. „Na té fotografii je prezident naší firmy. Andreas Kusch. Pochází ze společného večírku naší firmy, který se konal minulý rok v Mnichově.“

Takže prezident, žádný přítel.

„Žijete sama?“ zkusila jsem.

„Pokud nepočítáte mou kočku, tak ano.“

„Jak dlouho žijete sama?“ zeptala jsem se, ale styděla se jako někdo naprosto odporný, kdo strká nos do něčeho, co je dávno a navždy zapovězeno.

Opřela se o stůl a prohlížela si mě uplakanýma očima. Pak odpověděla otázkou: „Co byste řekla?“

„Promiňte, nechtěla jsem vás ranit. Víím, že je pro vás těžké odpovídat na podobné otázky, ale musela jsem se zeptat. Ještě jednou se omlouvám.“

„Žádného přítele nemám,“ řekla po chvíli, „a ani mít nebudu. Žiju sama. Nechci žádného chlapa do smrti ani vidět, jestli chápete. Můj život je práce. Snažím se dělat kariéru, jak se dnes říká. Děti mít nemůžu a domácí puťka ze mě nikdy nevyroste.“

„Kde jste byla včera kolem poledne?“

„Myslíte si, že jsem ho zabila já?“

„Ale vůbec ne,“ ubezpečovala jsem ji. „Když se nezeptám já, přijde sem někdo jiný, aby vám podobnou otázku položil. Nechci, aby za vámi někdo další chodil. Zkuste pochopit i vy mě.“

„Byli jsme v Ostravě. Prováděli jsme nábor nových zaměstnanců pro místní pobočku. Vyrazila jsem s kolegyní ve čtyři ráno Pendolinem a vrátily jsme se v deset večer. Byl to náročný den.“

Na jméno spolupracovnice jsem se ani nenamáhala ptát. Doubská jde svou životní cestou jiným směrem, než Romana předpokládala.

„Myslím, že vás už nebudu déle zdržovat.“ Vstala jsem a na kraj stolu položila svou vizitku. „Kdybych něco potřebovala, zavolám.“

„Číslo na mě máte. Můžete zavolat kdykoli. Kdybych vám telefon nezvedla, tak zavolám později. Mám ve zvyku obvolávat všechny zmeškané hovory.“

„Bylo mi potěšením se s vámi setkat.“ Napřáhla jsem pravici. „A ještě jednou se omlouvám, za tak náhlé přepadení.“



„Nemusíte se omlouvat.“ Potřásla mi rukou. Stisk měla pevný a sebejistý. „Cestu zpět najdete?“

I když jsem měla o svém orientačním smyslu někdy pochybnosti, zejména při hledání zaparkovaného vozidla před nákupním centrem, do podzemních garáží jsem dorazila bez problémů. Rozhlédla jsem se kolem, a když se ujistila, že v podlaží není nikdo, kdo by zvědavě poslouchal cizí hovory, vytáhla mobil a zavolala Romaně.

„Děje se, parťáčko?“ přivítala mě.

„Potřebuji prověřit Antonína Chlada, současně pravděpodobně bytem v Brně. Figuroval ve spisech jako přítel Aleny Doubské. Ale prosím tě, diskrétně.“

„Fajn,“ souhlasila. „Balík právě odešel na toaletu, takže až se vrátí, hned ho zapojím.“

No tak přesně takhle jsem postupovat nehodlala. Balík se choval jako slon v porcelánu. Pochybovala jsem, že by zvládl podobný úkol bez okázalého divadla. „Raději bych, kdyby ses o to postarala ty,“ žadonila jsem. „Až se vrátím, všechno ti vysvětlím.“

„No dobře,“ odtušila váhavě. „Tak já ho nasměřuji jinam.“

„Díky.“ ukončila jsem hovor.

Kolem se rozpínal těžký, stojící vzduch s vůní spáleného benzínu. Zapadla jsem do auta, nastavila klimatizaci, pohrála si s navigací, chvíli zaraženě zírala do betonové stěny, neschopna se na nic soustředit a pak vyrazila na další schůzku.

## KAPITOLA 6

Šestatřicet pavilonů, rozlehlá zahrada plná vzrostlých stromů, lavičky přímo vybízející k odpočinku, uklidňující atmosféra a uprostřed všeho kostel jako symbol smíření s tíhou vědomí. Na první pohled naprostá idylka jménem Psychiatrická léčebna Bohnice. Já ale věděla o pár pavilonech, kde bych přes noc sama zůstat rozhodně nechtěla. Domluvila jsem se s doktorem Táborským, že se sejdeme v půl čtvrté před vchodem do kostela, kde začínala pravidelná bohoslužba. Jak ovšem u mě bývá v poslední době zvykem, začátek jsem prošvihla, teď jsem stála před vchodem a váhala, jestli nemám raději počkat venku na lavičce.

„Pojďte dovnitř, mladá paní,“ vyzvala mě jedna starší žena o holi, která pomalými krůčky mířila do útrob secesního kostelíka. „Přijdete na jiné myšlenky, uvidíte. A překrásně tam hrají.“

Chvilí jsem lelkovala a vystavovala tvář hřejivým slunečním paprskům, ale nakonec neodolala. Jako nevěřící jsem zaujala pozici v poslední dubové lavici na kraji, nedokázala jsem si představit, že bych se hnala vpřed. Překvapilo mě, jak je kostel plný. Někde se sice rýsovala poslední prázdná místa, ale moc jich nezbývalo. Atmosféra typická, panoval zde duševní klid a vyrovnanost, tedy přesně stavy, které jsem v běžném životě naprosto postrádala. Stařenka měla pravdu, uchvacující zvuk varhan vytvořil dokonale odzbrojující prostředí. Chvilími mě mrazilo v zádech, jindy jsem se zavřenýma očima viděla před sebou rodiče, jak se usmívají a mávají na mě. Raději jsem se ale

zhluboka nadechla a nádherné sny zapudila. Nyní pro ně nebyl prostor.

Doktora Táborského ani jeho ženu Petru, rozenou Michnovou, jsem ale identifikovat nedokázala, i když tak trochu tušila, že se nacházejí někde vepředu. Petra kdysi bydlela v jednom starším malém domku v Suchdolu a byla jednou z nejbrutálněji napadených obětí Lysa. Seznam poranění jsem četla ob řádek, víc jsem doopravdy nesnesla. Tenkrát byla čerstvě vdaná, zamilovaná až po uši. Všichni - rodiče, její sestra i novopečený manžel doktor Táborský, vysoký statný absolvent lékařské fakulty, se tísnili v domečku nedaleko lesíka na kraji malebné městské části. Petra se svým chotěm netrpělivě čekala na kolaudaci jejich nového hnízdečka v pražských Stodůlkách, kam se už nikdy neodstěhovali. Během emotivního soudního řízení Táborský prohlásil, že stejně jednou Lysa zabije. Počká si na něj, i kdyby měl čekat sto let. Uběhla sotva pětina a já se měla přesvědčit, jestli své výhrůžky naplnil. Moc se mi do toho ale nechtělo.

Po skončení jsem venku na šterkové cestě pozorovala vycházející osoby. Z útrob mířili mladí, staří, pacienti zdejšího zařízení i zcela prokazatelně civilisté, kteří s léčebnou neměli nic společného. Ti všichni se na okamžik ocitli uprostřed společné modlitby, a i když se vzájemně neznali, jejich duše na pár chvil vytvořily cosi neopakovatelného, pro mě asi nepochopitelného. Jsem nevěřící, přiznávám, ale respektuji vyznání druhých. A možná jim tu vyrovnanost i závidím.

„Poručík Hoffmanová?“ ozvalo se za mými zády a já se otočila.

„Doktor Táborský?“ Prohlížela jsem si urostlého muže kolem padesátky, s pleší uprostřed hlavy a slunečními brýlemi na nose. „Neviděla jsem vás vycházet.“

„V pořádku,“ zazubil se. „Vyšli jsme zadním vchodem. Pojd'te za mnou. Máme támhle vzadu oblíbené místo.“

Následovala jsem ho kolem kostela asi tak sedmdesát metrů. Už z dálky jsem zahlédla vedle jedné z laviček invalidní vozík a na něm ženskou postavu. V tu chvíli jsem jako by zaváhala v kroku. Jak jsme se blížili, nemohla jsem od ní odtrhnout zrak. Musela to být ona. Dvacet let vykonalo své, ale rysy tváře ji prozrazovaly. Začínala jsem pomalu, ale jistě dávat Romaně za pravdu. Opravdu chci hledat klid pro takovou zrůdu, jakou byl Lyso? Nebyla nakonec jeho vražda aktem spravedlnosti, za kterou jsem vždycky tak urputně bojovala?

„Posadíme se?“ ukázal na lavičku Táborský, když jsme dorazili.

Hleděla jsem na Petru, jejíž oči směřovaly někam do neznáma. Vůbec se nehýbala, jen pohyb hrudě naznačoval přítomnost života. Měla na sobě nějaký erár a přes horní část přehozený hedvábný barevný šátek. Vlasy pečlivě upravené, na tvářích trocha make-upu. Zřejmě se s něčí pomocí pečlivě na bohoslužbu připravovala.

„Pojďte, posad'te se,“ vyzval mě Táborský a já zaujala pozici po jeho levici. „Líbila se vám mše?“

„Ano.“ Opřela jsem se a přehodila nohu přes nohu. „Kostel má vynikající akustiku, hudba byla úžasná.“

„Víte, že ty varhany hrály i při návštěvě papeže Jana Pavla druhého?“

„To jsem netušila.“

„Mají v sobě cosi nadpozemského. Když hrají, máte pocit, jako kdyby se vás dotýkal samotný Bůh.“

„Nejsem věřící, pane doktore. Nezlobte se. Ve svém životě hledám něco jiného a pevně doufám, že se někdy dočkám.“

Usmál se a řekl: „Každý z nás něco hledá. Někdy cíl najdeme, jindy nám cesta trvá celou věčnost. Nebo objevíme jiné štěstí a sami si jeho přítomnost ani neuvědomíme. Naše mysl prozře až

mnohem později, až když už sami nevěříme ve své schopnosti a sílu. Poté přijde osvícení a my pochopíme, jaká je naše úloha na světě. Máme šířit dobro a proti zlu bojovat. Vy jste ta bojovnice. Dokonce profesionální bojovnice. Máte spravedlnost v popisu práce.“

Poposedla jsem, abych na něj lépe viděla. „Doufám, že jste nešel nedávno proti zlu bojovat,“ řekla jsem. „Třeba na nějaké pražské sídliště, s basebalovou pálkou v ruce.“

Vzdychl a zakroutil nesouhlasně hlavou. Nad mojí poznámkou o pálce se ani nepozastavil, což jsem považovala za dobré znamení. Identifikace vražedného nástroje doposud nepronikla do médií a já nehodlala odkrývat karty s kladivem.

„Víte, odpustit můžete, ale zapomenout nikdy. Nebo tak alespoň praví stará pravda. Já jsem nikdy neodpustil a nikdy nezapomenu. Ale došel jsem ke smíření. Osud tomu chtěl, aby se Petra stala mou vyvolenou, a tou zůstane až do mé smrti. Pořád ji miluji, i když mnozí nechápu. Ale ti, kteří se diví, ti vlastně milovat ani nedokážou. Lidé dnes zaměňují lásku se sexem a nechápu, jaké jsou mezi nimi rozdíly. A co se Lysa týče, někde v koutku duše jsem věřil, že pro něj Bůh připravil adekvátní trest. No a vidíte, nemýlil jsem se.“

Pohlédla jsem na Petru. Od našeho příchodu se ani nepohnula. „Kdyby záleželo na Všemohoucím, pane doktore, tak vás neobtěžuji žádostí o schůzku. Ale Bohu v tomto případě kdosi aktivně pomohl. A takovým způsobem, o kterém jsem přesvědčena, že by neschvaloval ani on sám. Mým úkolem není soudit. Nejsem ta, která rozhoduje o vině či nevině. Já hledám pouze pravdu. Nic víc.“

„Vy ji najdete, o tom jsem přesvědčen. Nejste jako tamti, co se snažili nabudit před okolím dojem vyšetřování. Je z vás cítit lidskost a touha po poznání. Podobné pocity jsem tenkrát neměl.“

Jeho poslední slova mě trochu zarazila. „Myslíte si, že vyšetřovací tým před dvaceti lety neměl chuť případ vyřešit?“ zeptala jsem se bez okolků.

„Takhle jsem svá slova přece neformuloval a vy to moc dobře víte. Prozrazují vás vaše oči.“

„Jak jste svá slova tedy myslel?“

„Měl jsem pocit a vlastně ho mám dodnes, že na Lysa naložili i činy, které ve skutečnosti nespáchal. Stal se bezbranným obětním beránkem v jejich spanilé hře.“

„Myslíte si, že Lyso nezaútočil na vaši ženu?“

Otočil hlavu směrem k invalidnímu vozíku a chvíli vydržel beze slov. Potom tiše dodal: „Na tu bohužel skutečně Lyso zaútočil. Existuje množství důkazů potvrzujících jeho vinu. A nejenom policejních, ale i lékařských. Za Petřin stav je plně zodpovědný on. O tom není pochyby. Mám ale pocit, že se tenkrát snažili veškeré nevyřešené případy hodit na Lysa. A že podobný kousek vyšetřovateli dokonce prošel.“

Překvapil mě jeho pohled na věc, já na kumulaci neshledávala nic mimořádného. I dnes, když se v okolí objeví případy s podobným charakterem, se vyšetřovatel nejprve snaží najít a pospojovat co nejvíce kauz dohromady. Šance, že by po Praze běhalo několik sériových vrahů nebo desítky podobných násilníků najednou, je zcela minimální. Přece jenom žijeme v konzervativní Evropě, a i když se u nás zvesela fetuje, znásilňuje, krade i vraždí, určitým lokalitám naší planety se nemůžeme v četnosti ani v nejmenším rovnat.

„Máte na mysli něco konkrétního?“ chtěla jsem vědět.

„Nechme toho.“ Stále pozoroval Petru. „Třeba jsem já ten, kdo trpí paranoiou. Koneckonců Lyso už není mezi námi, takže není co řešit.“

Moc moudrá jsem z jeho slov tedy nebyla. „Jestli máte pocit, že se tenkrát něco udělalo špatně, tak mi prosím sdělte podrobnosti,“ naléhala jsem. „Já vám mohu slíbit, že se na vaše pochybnosti ještě jednou podívám. Ale Lysův spis jsem nedávno procházela a nějaké výrazné nesrovnalosti jsem nezaznamenala.“

Sundal si brýle a otáčel jimi mezi prsty. „Nechme spící psy odpočívat. Třeba se skutečně jedná jen o můj pocit pramenící z mladické nerozvážnosti. Celé období bylo pro nás všechny těžké a někteří se s ním nedokázali dodnes vyrovnat. Promiňte, ale některé vzpomínky bolí.“

„Vy, pane doktore, se nemáte za co omlouvat. Já jsem Lysův proces tenkrát nesledovala. Sice jsem věděla, že něco podobného probíhá, ale nebyla jsem u policie a ani netušila, že u ní někdy skončím. I já měla jiné plány.“

„No vidíte. My měli své touhy, vy jste měla své sny, byli jsme naprosto neznámí lidé a dnes, po dvaceti letech, se naše cesty protály. Kdyby nebylo Lysa, pravděpodobně bychom se nikdy nepotkali. Vidíte, jak je ten osud vrtkavý?“

„Asi ano,“ souhlasila jsem. „Vy jste tenkrát Lysovi slíbil, že si na něj počkáte třeba i sto let.“

Zasmál se, ale hlavu ke mně neotočil. „Tak proto jste tady?“

„Ne, nejsem,“ ubezpečovala jsem ho. „Abych řekla pravdu, nejsem moc přesvědčena, že by někdo po dvaceti letech vyrazil za Lysem s cílem pomstít se za spáchané zlo. Ta doba mně připadá moc dlouhá. Ale jelikož jsem případ nezažila na vlastní kůži, chci navštívit pár...“ odmlčela jsem se a hledala vhodný výraz, „...lidiček, kteří mi třeba malinko pomohou pochopit, jestli víte, co tím chci říci.“

„Dobu nemůžete přenést tolik let zpátky. Tenkrát bylo všechno jiné. Začínaly počítače, mobily neexistovaly, společnost se

nacházela čerstvě po revoluci, někteří věřili politikům jejich lži, rozkrádaly se privatizační fondy, ten čas nelze vrátit. Samotní lidé byli jiní. Kdybyste je chtěla pochopit, musela byste se vrátit fyzicky zpět, a to nelze.“

Chvíli jsem mlčela a pak řekla: „No vidíte a já myslela, že právě vy byste mi mohl pomoci tu dobu pochopit.“

Vstal, nasadil si obroučky a udělal krok k vozíku. „Odvezu ženu zpět do pavilonu.“

„Mohu s vámi?“ zeptala jsem se.

Kývl na souhlas a společně jsme zamířili po cestě na druhý konec rozlehlého areálu.

„Pracujete ve zdejší léčebně?“ kráčela jsem pomalu vedle Petry.

„Ne, na Vinohradech,“ pronesl vyrovnaným hlasem. „Specializuji se na popáleniny.“

„V tom případě doufám, že vás nebudu nikdy potřebovat.“

Na jeho ústech jsem zaznamenala malý závan úsměvu. „Chraňte si své zdraví. Od Boha jste ho dostala jen jednou. Medicína sice dokáže zázraky, ale sama víte, že není schopna vyléčit všechno. Ale popáleniny nejsou nejhorší, co vás může v životě potkat. Rány na duši, ty jsou nejbolestivější. A nejhůře se léčí, pokud je to vůbec možné.“

Minuli jsme další budovu s velkým číslem na průčelí a dál pokračovali po vyasfaltované stezce. Zhruba po padesáti metrech jsme zahnuli vlevo, směrem k hlavní budově a mířili kolem trávníků, na kterých posedávalo pár dvojic na dekách.

„Už tam brzy budeme. Pavilon se nachází támhle napravo,“ naznačil hlavou.



Přišlo mi nevhodné ptát se na Petřinu diagnózu, a jaký že vlastně je ten pavilon, ke kterému se blížíme. Všechno si později najdu v našich papírech. Faktem zůstávalo, že za celou dobu nepromluvila ani slovo, zdála se mi naprosto apatická, jako tělo bez života. Petra už dávno nebyla Petrou. A jakýkoli trest pro toho, kdo její stav způsobil, byl nicotný a nedokázal odčinit ten tísnivý všudypřítomný žal.

„Proč jste mi naznačil, že jste měl k vyšetřovacímu týmu tenkrát výhrady?“ vrátila jsem se k tématu, které mi nedalo spát.

Zastavil se a svíral rukojeť vozíku. Díval se směrem k pavilonu, ke mně se neotočil. „V některých fázích mně připadalo až komické, co by musel Lyso během tak krátké doby stačit.“

„Co tím chcete naznačit?“

„Projděte si spisy a podívejte se na věc obyčejným, selským rozumem. Zkuste v duchu projít celou cestu, kterou musel Lyso urazit. Sama zjistíte, že tam něco neseďí.“

„Mluvíte tak, jako byste tu cestu už někdy prošel. Nepodělíte se o závěry?“

Uvolnil stisk a otočil se směrem ke mně. „Co dělá taková atraktivní žena jako vy u policie?“

Trochu zaskočená jsem couvla o jeden krok. „Neodpověděl jste mi na otázku,“ nedala jsem se.

„Nezlobte se, ale svá podezření si nechám pro sebe. Nikde není psáno, že mé úvahy musí být zákonitě pravdivé. Úplně stejně se mohu také mýlit. Nestojím o situaci, aby na základě mých domněnek, ještě ke všemu nepodložených, měl někdo cizí problémy se zákonem.“

„Nemusíte mít špatné svědomí. Stačí naznačit. O informace se dokážu postarat sama.“

Pousmál se a řekl: „Jste vytrvalá.“

„Myslíte si, že se jedná o špatnou vlastnost pro policistku jako já?“

„A neuvěřitelná. Pár větami jste mě dostala do defenzívy. Z psychologie jste musela mít výbornou.“

Pro změnu jsem nechala zazářit svůj obličej v celé kráse zase já. Přivřela jsem víčka, neustále ho sledovala a dodala: „Nemáme si co vyčítat. Na fakultě jste přece museli mít také psychologii, ne?“

„Máte pravdu. Měli. I když asi jiného druhu než tu vaši.“

„Beru v potaz. Asi byla jiná. Odpovíte tedy na mou otázku?“

Chvilí mě mlčky pozoroval, jedna dvojice nedaleko na trávníku posbírala deku a proutěný košík a Petra dál seděla bez známek života. „Proč děláte policistku?“ zeptal se. „Zrovna vy?“

Rozhlédla jsem se kolem, jestli se v blízkosti nenachází nežádoucí osoby - typická zažitá reakce policisty po letech služby, které se zbavíte pouze odchodem do civilu. „Mou nejlepší kamarádku zmasakroval jeden feťák. Našli ji na skládce komunálního odpadu. Tenkrát policie přišla i za mnou, vyslyšali mě asi pětkrát, neměli se čeho chytit. Absolutní vrchol pro mě představoval samotný vyšetřovatel, evidentně závislý na alkoholu. Když pachatele po měsíci dopadli, museli ho nakonec pustit, protože státní zástupce ani soudce neakceptovali pachové stopy jako důkazní materiál. Tělo vydali rodině po sedmi měsících. Na jejím pohřbu jsem věděla jedno: Kdybych byla u policie já, na svobodu by se nedostal.“

„Nikdy mně neseděly ty tři dívky v Ostravě, tedy mimo jiné. Podle mě s tím Lyso neměl nic společného, anebo když ano, nemohl být sám. Policii se ale náramně hodil do krámu, představoval pro vyšetřovatele neškodného obětního beránka.“

„Ale zmizení těch třech dívek mu soud ani nedokázal. Státní zástupce je vyškrtl ze spisu právě proto, že chyběl jakýkoli důkaz, že s tím měl něco společného. On vlastně z jejich zmizení nebyl ani obviněn. De facto nikdo netvrdí, že je má na svědomí zrovna Lyso.“

Hořce se ušklíbl. „Nechcete mi snad naznačit, že se po pachateli pátralo i po Lysově zatčení, že ne? Ještě před čtrnácti dny, tedy téměř po dvaceti letech psali v novinách, že se vrací na svobodu ten, který jako jediný ví, kde leží jejich těla. Lyso byl brán jako pachatel jejich únosu. Naprosto automaticky.“

S tím jsem bohužel musela souhlasit.

„A potom ty šílené manévry na hřbitovech,“ pokračoval. „Pamatujete si na tu neuvěřitelnou sérii exhumací, která nikam nevedla? Kdyby policie uvěřila, že Lyso není ten, kterého hledají v souvislosti s těmi dívkami, myslíte si, že by na něj nasadili informátora a potom byli celému národu půl roku pro smích?“

Mlčela jsem.

„Vidíte. Celý případ je děravý jako cedník. A skuteční pachatelé si klidně dál běhají po svobodě. A nikde není psáno, že nepatří mezi ty, kteří tak vehementně zametali celou kauzu pod koberec.“

„Chcete mi naznačit, že s tím měli něco společného samotní policisté?“

„Nechci vám naznačit nic. Ale zajisté sama cítíte, že tady dost věcí nesedí. Jak už jsem vám řekl před chvílí: Podívejte se na celou záležitost selským rozumem, a sama se přesvědčte. Pak už se jenom ptejte *proč*? Proč se případ dál nevyšetřoval? Proč se veškerá vina naložila na Lysa? Nešlo náhodou o záměr? Nehodilo se počínání vyšetřovatelů někomu do krámu?“

Petra se na vozíku zatřásla a vydala zvuk připomínající tlumený výkřik.

„Musíme jet,“ zatlačil Táborský a vozík se pohnul vpřed.

Na stromech kolem se nepohnul ani lísteček a já kráčela volným krokem vedle Petry. Přemýšlela jsem o myšlenkách, které mi naznačil. Nevěděla jsem, jestli tuší, nebo ne, ale otevřel přede mnou další cestu, o které jsem předtím neměla ani potuchu. Lysa se mohl zbavit skutečný pachatel některého zločinu, který mu hodila policie před lety na triko. Z čistě bezpečnostních důvodů.

„Nejbizarnější na celém příběhu je, že se vlastně měl stát její sestře,“ řekl najednou Táborský.

„Prosím?“ Zatvářila jsem se nechápavě.

„Ten večer rodiče chtěli, aby jedna z nich pro něco skočila do obchodu, který býval dole u náměstí, nedaleko viaduktu. Občas taková situace nastala a holky byly domluvené, že se budou střídat. Byla řada na Jarce, ale dávali něco v televizi, naprostou blbinu a ony se na ni chtěly dívat obě. Rozhodly se, že si hodí korunou.“

„A Petra prohrála,“ pronesla jsem tiše.

„Prohrála všechno. Už se nikdy nevrátila. Místo ní dorazila jenom noční můra.“

## KAPITOLA 7

Do Jičína, nedaleko něhož se nachází věznice Valdice, jsme dorazily až po setmění. Romana mě zastihla při cestě z Bohnic a domluvily jsme se, že počkám na výpadovce, kde u pumpy odstavím své auto a pojedeme společně jejím. Čekala jsem asi patnáct minut a během té doby přemýšlela, co dál. Pohříchu mě nic převratného nenapadlo. Během cesty jsem jí potom seznámila s návštěvou Doubské i Táborského.

„Trochu jsem podobná zjištění očekávala,“ zhodnotila situaci. „Tohle bude zřejmě zapeklitější případ než ostatní. Ale začínáš pomalu docházet ke stejným závěrům jako já.“

„A ty jsou?“

„No, že Lyso byl stvůra, která si nic jiného nezasloužila.“

Chápavě jsem pokývala hlavou. „Že byl Lyso výjimečný psychopat, o tom není sporu. Když jsem viděla na invalidním vozíku Táborskou, říkala jsem si, že snad půjdu za Radlewským a požádám o jiný případ. Lyso se nikdy neměl dostat ven. Případá mi, že selhal celý slavný justiční systém. Lyso z něho vlastně vyšel jako vítěz. Odseděl si své, a kdyby se o něj *Pan spravedlivý* nepostaral, chodil by mezi námi s čistou hlavou. Jeho oběti představují ale pravý opak. Ať se podíváš na jednu nebo druhou stranu, všude vidíš zkázu, zničené lidské osudy, křivdy, které nepůjdou napravit. Ony trpí. Trpí i po těch letech. Lyso jim změnil nadobro celý život. Choval se k nim jako kat, někdo, kdo jim vzal

neprávem budoucnost, naději, lásku. Vstoupil jim do cesty a nikdy ji neopustil. Zní to hrůzostrašně, ale bohužel taková je skutečnost. Už nikdy nebudou takové jako předtím.“

„Takže začínáš uznávat, že dobrodinec, který mu udělal z mozku bramboračku, by měl dostat metál?“

„Ne, ale váhám. Pokouším se sama sebe přesvědčit o smysluplnosti naší práce, která v mém obrazu dostává povážlivé trhliny. Tragédie totiž pokračuje dál a tohle zjištění je na celém příběhu nejsmutnější. My ani nedokážeme ty oběti adekvátně odškodnit, zajistit jim důstojný život. Kdybys viděla, co měla Tábořská na sobě za sepraný hadr, plakala bys. Přes ramena jí sice někdo přehodil šátek, ale podstatu skrýt nedokázal. Pávilon, na který nikdo dvacet let nesáhl, opadávající omítka a místo opravy kolem postavené zábradlí, aby tě nějaký kus nepřizabil, kdybys šla náhodou kolem a měla doopravdy smůlu. Bylo mi tam strašně. Styděla jsem se sama za sebe, za fakt, že jako vyšetřovatelka policie morálně zastupuju naši společnost.“

Minuly jsme ceduli označující konec Jičína a mířily k Lomnici nad Popelkou.

„Zítra práci rozdělíme jinak,“ ozvala se Romana. „Zaukolujeme Balíka, aby ti s obchůzkami pomohl, ať v tom nelítáš sama.“

„Ráno vyrazím ještě na jednu návštěvu do Berouna, k Zákosteckým. Už jsem s nimi domluvená. Potom se musíme sejít u nás a domluvíme se, co dál. Balíka bychom využít mohly, máš pravdu. Mimochodem, jak snášíš zapojení do týmu?“

Usmála se. „Jak si asi myslíš, že by mohl domýšlivý chlap snášet ženskou v čele vyšetřování?“

„No nevím, Balík je v tomhle směru docela splachovací,“ nesouhlasila jsem. „Je trochu pomalejší a neohrabanější, pravda, ale neměl by mít v zásadě větší problém.“

„Uvidíme zítra.“ Zpomalila a zařadila se do odbočovacího pruhu. „Zatím jsem ho poslala po stopě za Relichem, Ventrubou a Myhálem. Vyrazil na Probační a mediální službu.“

„Hm,“ vzdychla jsem. PMS patřila většinou mezi první adresy, kam se propuštění obraceli. Poskytují základní poradenský servis pro navrátilce do života a jsou spojeni s úřady práce, sociálními kurátory a dalšími institucemi, které se snaží pomoci při prvních krocích. Někdy je situace ale skutečně velmi obtížná. Lidé, pobývající mnohdy dvacet let mimo běžnou civilizaci, neumí žít na svobodě. A není to zdaleka jen otázka zaměstnání, které ze zcela logických důvodů nemohou sehnat, nebo hmotného zázemí, jímž nedisponují. Oni odešli za mříže v určité etapě vývoje a vrátili se do jiné. Samotný vývojový proces zmeškali a nyní nechápou, kde se vlastně ocitli. Dost z nich se poté vrací během několika měsíců zpět za střezené zdi. A mnohým život v izolaci dokonce i vyhovuje.

Valdice jsou jedním z míst, kde si odsouzení odpykávají i doživotní tresty. Jinak je objekt využíván jako věznice s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. Původně jej založil roku 1627 Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, dnes by ho už ale nepoznal. Za minulých dob se zde tísnily bezmála tři tisícovky odsouzených, dnes kapacita klesla na jedenáct set. Právě zde si před pár lety několik dozorců Vězeňské služby slušně přivydělávalo k průměrné mzdě a tady také v onu dobu pobýval jak Lyso, tak později přeložený Alexej Myhál, sympaták milující děvčata mezi deseti až třinácti. Romana telefonicky vyjednala s majorem Pokorným vstup mimo pracovní dobu, pár uniforem si nás u vchodu zvědavě prohlíželo, na chodbě blikala nepřijemně jedna ze zářivek a my čekaly na službu, která nás měla dovést do prvního patra, kde se nacházela zasedačka. Když nás nakonec obtloustlý holohlavý muž opustil v místnosti s vydýchaným vzduchem, uviděla jsem na stole vyskládané hromady šanonů.